



Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra

Bakalářská práce

Homosexualita jako součást identity

Homosexuality as part of identity

Vypracovala: Nikola Vonášková
Vedoucí práce: PhDr. Marta Franclová, Ph.D.

České Budějovice 2017

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce PhDr. Martě Franclové, Ph.D. Dále bych chtěla vyjádřit velký dík mé rodině, přátelům a partnerovi, za pochopení a podporu při psaní.

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 14. 6. 2017

Podpis studenta

Anotace

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretickou část jsem vypracovala na základě analýzy odborné literatury (včetně literatury zahraniční a časopisecké). Obsahem je pohled na problematiku homosexuality v širokém psychologickém kontextu. Praktická část práce je prezentací kvalitativního výzkumu, v rámci kterého jsem se zabývala těmito momenty: kontext uvědomění si vlastní homosexuality; homosexualita jako součástí identity člověka; otázka sebepřijetí v kontextu homosexuální orientace; vliv okolí (nejbližší rodina, přátelé, stejně orientovaní), a to jak v pozitivním, tak i negativním významu; vliv homosexuality na život (osobní, profesní) a jeho proměny v různých obdobích; otázka partnerství, popřípadě další. Metodou sběru dat budou hloubkové rozhovory. Konečný počet respondentů se ustálil na čtyřech jedincích, získaných metodou snow ball. Rozhovory budou dále zpracovány metodou otevřeného kódování s následnou kategorizací. Dále jsem použila metodu vyložení karet.

Klíčová slova

Homosexualita, identita, sexuální orientace, sebepřijetí

Anotation

My thesis will be divided into two parts theoretical and practical. I will base the theoretical part upon analysis of reference books (also comprising foreign literature and journals). The subject matter of the work will be a look at the issue of homosexuality in a wide psychological context. The practical part of the thesis will be a presentation of a qualitative research, which will focus on: the realization of oneself's homosexuality; homosexuality as a part of human identity; the issue of self-acceptance in the context of a person's homosexual orientation; the influence of one's social group (closest family, friends, other homosexuals) in both the positive and negative way; the influence of homosexuality on social life itself (personal, professional) and the change of it throughout different ages and times; the question of partnership; possibly more. The method of data collecting will be in-depth interviews and the presumed number of respondents will be around four persons, acquired by the "snow ball" method. Afterwards, the interviews will be processed with the "open coding" method and subsequently categorized. Finally, the method of "card sorting" is going to be used.

Key words

Homosexuality, identity, sexual orientation, self- acceptance

Obsah

Obsah.....	5
1 Úvod	8
2 Homosexualita	10
2.1 Homosexualita v ČR.....	10
2.2 Pokusy o léčení homosexuality.....	12
2.3 Kulturní a náboženský kontext	13
2.4 Biologická podmíněnost sexuální orientace	17
3 Utváření sexuální identity.....	19
3.1 Psychosexuální vývoj	20
3.2 Proces coming out	20
3.3 Negativismus a diskriminace	22
4 Homosexuální partnerství	24
4.1 Společné soužití.....	24
4.2 Rozdělení genderových rolí a pohlavní identifikace	25
5 Homosexualita jako celoživotní břímě?	27
5.1 Homosexualita a poradenství	28
6 Charakteristika výzkumu.....	31
6.1 Cíle výzkumu.....	31
6.2 Výzkumné otázky	31
6.3 Výzkumný soubor	32
6.4 Etická stránka.....	32
6.5 Kategorie kódů.....	33
7 Interpretace dat.....	41
7.1 Přijetí vlastní sexuální identity.....	41
7.2 Reakce blízkých na coming out.....	44
7.3 Zkušenost se vztahem s opačným pohlavím	46
7.4 Partnerské vztahy	46
7.5 Homosexuálové a jejich okolí	49
7.6 Postoje k genderovým rolím	51
8 Zodpovězení výzkumných otázek	52
9 Diskuze.....	54
10 Závěr	56

11	Zdroje.....	56
11.1	Literární zdroje.....	56
11.2	Časopisecké zdroje	57
11.3	Jiné zdroje.....	58
11.4	Seznam tabulek	58
12	Přílohy.....	58

Teoretická část

1 Úvod

Teoretická část je rozdělena do čtyř základních okruhů. V prvním okruhu se budu zabývat definováním homosexuality z různých úhlů pohledu, s čímž úzce souvisí teorie a výzkumy vzniku homosexuality. S tím souvisí kapitola o pokusech vyléčení homosexuality. Vkládám ji do této práce, protože se v rozhovorech budu zajímat mimo jiné o to, zda se respondenti setkali osobně s přesvědčením, že je to možné a jakým způsobem by se to mělo podařit, případně zda sami uvažovali nad metodami, jak svou orientaci změnit a jaké pro to měli důvody. Jelikož svůj výzkum budu provádět na našem území se vzorkem českých gayů, považuji za samozřejmé okrajově nastínit současnou sociálně kulturní situaci, názory a postoje společnosti na homosexualitu, protože muži, kteří se zúčastní připravených rozhovorů, se s nimi setkávají a vyrovnávají dnes a denně.

V další části se zaměřím na psychosexuální vývoj z hlediska menšinové sexuální orientace, úskalími které homosexuální muže/ chlapce směřují v dalších životních etapách, spíše než na učebnicové teorie, které jsou bezpochyby hodnotné a důležité, nicméně nejsou pro tuto práci stěžejní. Oproti tomu je jedním z pilířů práce pohled do rozkrývání sexuální identity nejprve sám pro sebe a poté pro své neblížší okolí v obecně užívané pojmu coming out. Tam je pro praktickou část důležité popsat obecný průběh a výsledek tohoto procesu, protože v rozhovorech se na něj zaměřím podrobněji a budou mě zajímat jeho vnitřní i vnější, pozitivní i negativní důsledky. V souvislosti s tím ještě doplním kapitolu o stinnou stránku života gaye, kde se může setkat s odmítavým až agresivním chováním od okolí. Takový útok na pevnou součást osobnosti člověka, se zřídka obejde bez následků. Ať už v podobě opatrnosti, váhavosti, depresí ze stresových situací nebo naopak nadhled nad malostí takových lidí, kteří se o porozumění a pochopení nesnaží.

Podstatným východiskem pro praktickou část se staly homosexuální partnerské vztahy, které s celým tématem práce velmi těsně souvisí. Identifikace s genderovou rolí, láska ke člověku stejného pohlaví, ale stejně odlišného od mé osobnosti, zkušenosti s fungujícími a nefungujícími partnerskými vztahy. Také jsem zabrousila k rozsáhlému tématu homosexuálního rodičovství, ale vzhledem k jeho názorové obsáhlosti, jsem jako nejdůležitější pro tuto práci vyhodnotila samotné přání či odmítání být rodičem z pohledu gaye, jejich možnosti, jejich perspektivy do budoucna.

K poslední kapitole jsem se nechala inspirovat v knize mnohokrát citované- Třetí pohlaví? , která poskytuje potřebný pohled na věc, jako realitu, která je i se vším dobře míněným

pochopením stále obtížnou, těžší cestou, která má mnoho omezení pro danou osobu nebo pár, které by jako většinově orientovaní pravděpodobně nemuseli řešit. Nicméně nikdo v tomto ohledu neprošel volbou. Takoví, jací jsme, se učíme žít.

2 Homosexualita

Definice pojmu

„ Homosexualitou rozumíme trvalou citovou a erotickou preferenci osob stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nezvolený stav, charakterizovaný tím, že jeho nositel je pohlavně přitahován a vzrušován převážně či výlučně osobami stejného pohlaví.“ (A. Brzek, J. Pondělíčková, Třetí pohlaví, s. 19).

Sexuální orientací rozumíme celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený stav výlučné nebo převažující erotické a citové preference osob druhého pohlaví. U většiny jedinců se setkáváme se sexuální orientací heterosexuální, tedy nákloností k osobám opačného pohlaví. V menšině případů (odhady se ohybují mezi 1-10%) s orientací homosexuální. Rozhodující pro rozpoznání sexuální orientace jsou erotické představy, sny, fantazie a kvalita erotické citové náklonosti – zamilovanosti.

V behaviorální medicíně (hlavně při prevenci HIV a ostatních sexuálně přenosných nemocí) se setkáváme s termínem muži mající sex s muži. Z pohledu epidemiologického a preventivního přístupu totiž není tak podstatná orientace ani identifikace, ale chování. (P. Weis a kol., Sexuologie, s. 107)

Benkert charakterizoval homosexualitu jako lásku muže či ženy k osobě stejného pohlaví, čímž myslel nejen citový vztah, ale i schopnost sexuálně reagovat na objekt stejného pohlaví, být jím vzrušen, s tendencí uskutečnit s ním pohlavní styk. Nositelem tohoto stavu je homosexuál, buď homosexuální muž, nebo homosexuální žena. (Brzek, Pondělíčková, 1992)

2.1 Homosexualita v ČR

Přestože přesný podíl homosexuálních osob v populaci není znám, jejich odhady se pohybují nejčastěji mezi 1-5 %. V českých reprezentativních studiích se za homosexuála považovalo 0,3-0,9 % mužů, přičemž svou orientací si nebylo jisto 1,4-2,2 % mužů.

Mírný nárůst homosexuálně orientovaných osob ve studii z roku 2003 si vysvětlujeme větší ochotou přiznat svou sexuální orientaci vzhledem k liberálnějšímu společenskému prostředí a zároveň méně časté nejistotě v sexuální orientaci. Procento mužů, kteří připustili homosexuální zkušenost, se pohybovalo v uvedených reprezentativních studiích mezi 3,4 a 6,2 %. Během let stoupal podíl těch, kteří homosexuální zkušenost připustili opakovaně (od 1,1% v roce 1993 do 2,5 % v roce 2003). Šest promile respondentů uvedlo v posledním

průzkumu, že žije v homosexuálním vztahu. Rovněž v poslední studii byla položena otázka, zda se považují za bisexuálního. Kladně odpovědělo 12,5% mužů. (P. Weis, Sexuologie, 2010)

Postoje k homosexualitě v ČR popisuje výzkum z let 1993-1998, kde převládají spíše medicinizující pohledy na homosexualitu, tedy nejčastější odpovědí je pojetí homosexuality jako nemoci, za níž postižený nemůže. V roce 1998 se 8 % mužů a 4 % žen přiklání k názoru, že homosexualita je zlovyk, který by měl být trestán. O něco vyšší procento vzorku sdílelo postoj, že homosexuální orientace je odchylka od normálu, která může působit škodlivě zejména na mládež. Po těchto přinejmenším znepokojivých číslech zde uvádím ještě jedno, stejně tak vyplývající ze zmíněného výzkumu. V roce 1998 se 21 % mužů a 28 % žen přihlásilo k postoji, že homosexualita je přirozený projev lidské sexuality. (P. Weiss, J. Zvěřina, Sexuální chování v ČR- situace a trendy, s. 108)

Aktuálnější pohled na problematiku postojů k homosexualitě v české populaci poskytuje následující šetření Sociologického ústavu AV ČR z května 2015. Vzorek byl vybrán kvótním výběrem obyvatel z ČR ve věku od 15 let. Standardizovaný dotazník doplněný osobním rozhovorem vyplnilo 1043 tázaných. Údaje níže pochází z tiskové zprávy Centra pro výzkum veřejného mínění- Postoje veřejnosti k právům homosexuálů.

Dotázaní se vyjadřovali, zda by ve městě či obci, kde žijí, přiznání homosexuality způsobilo potíže v soužití s lidmi. Zhruba polovina lidí (51 % - součet odpovědí „rozhodně způsobí“ a „spíše způsobí“) se domnívá, že by takovéto přiznání způsobilo potíže, dvě pětiny lidí (40 %) si myslí opak.

Podrobnější analýza odhalila některé rozdíly vzhledem k sociodemografickým charakteristikám populace. O tom, že přiznání k homosexualitě by rozhodně způsobilo potíže, jsou statisticky významně častěji přesvědčeni lidé starší 60 let a ti, kteří podle svých slov mezi svými přáteli nebo známými nemají žádného homosexuálního muže ani ženu. Protikladné mínění, že by přiznání k homosexualitě potíže nezpůsobilo, naopak častěji zastávají lidé, kteří mezi svými přáteli nebo známými homosexuálního muže nebo ženu mají, mladí lidé ve věku do 29 let a obyvatelé Prahy.

Bezmála tři čtvrtiny dospělé populace (74 %) uznávají v českém právním řádu kodifikované právo homosexuálů uzavřít registrované partnerství. Proti tomu, aby bylo homosexuálním mužům a ženám umožněno registrované partnerství uzavírat, se v našem výzkumu postavila necelá čtvrtina dotázaných (22 %). V názoru na právo osob stejného pohlaví uzavřít sňatek je

česká veřejnost poměrně rozpolcena, když souhlas s ním vyjádřilo 49 % oslovených, nesouhlas 47 %. Převahu souhlasných odpovědí jsme zaznamenali v případě adopce dětí partnera/partnerky, s nimiž daný člověk žije a na jejichž výchově se podílí. Takové právo by homosexuálním mužům a ženám přiznaly tři pětiny české veřejnosti (59 %), proti se postavila třetina dotázaných (33 %). V případě adopcí dětí z institucionální péče, tedy z tzv. dětských domovů, naopak mírně převážilo nesouhlasné stanovisko, když odpověď rozhodně či spíše ano zvolilo 44 % dotázaných, rozhodně či spíše ne pak 49 %. Podpora všech sledovaných práv homosexuálů je obecně častější mezi ženami, mladými lidmi ve věku do 29 let, respondenty hodnotícími svoji životní úroveň jako dobrou a dotázanými, kteří se z hlediska politické orientace sami řadí k pravici. Lidé, kteří všechna sledovaná práva podporují, rovněž častěji uváděli, že mají mezi homosexuálními muži nebo ženami přátele a že by přiznání k homosexuální orientaci podle jejich názoru nezpůsobilo člověku v místě jeho bydliště potíže. Mezi odpůrce všech sledovaných práv se častěji zařadili dotázaní hodnotící svou životní úroveň jako špatnou, lidé hlásící se k levicové politické orientaci, respondenti starší 60 let, důchodci a lidé deklarující římskokatolické náboženské vyznání. Odpůrci všech sledovaných práv rovněž častěji uváděli, že mezi homosexuálními muži a ženami nemají žádné přátele ani známé a že přiznání k homosexuální orientaci by podle jejich názoru člověku v místě bydliště způsobilo potíže.

2.2 Pokusy o léčení homosexuality

Prvním dokumentovaným pokusem o léčbu homosexuality je doporučení amerického neurologa Hammonda z roku 1892. Ten doporučoval intenzivní cyklistický trénink, ten měl pomoci překonat nervové vyčerpání, které bylo podle něj příčinou homosexuality. (Weiss a kol., 2010)

Když přestala být homosexualita považována za zvrhlost a s postupným rozvojem medicína se na ni začalo nahlížet jako na poruchu sexuálního zdraví, cítili se lékaři povinni léčit takovou poruchu. Všechny tyto snahy však postupně selhaly.

Uvedu zde některé metody, které měly vyústit změnou sexuální orientace, jsou to například hormonální léčba- dnes již víme, že naprostá většina homosexuálů má zcela normální hladiny mužského pohlavního hormonu, averzivní léčba- homosexuálům byly promítány scény pro ně vzrušující a současně se jim podával lék vyvolávající zvracení nebo se do jejich těla pouštěl elektrický proud působící bolest. Léčit homosexuály touto metodou se u nás pokoušel Kurt

Freund, dosáhl zcela nepříznivých výsledků, po jejichž zhodnocení těchto pokusů zanechal a stal se jednoznačným odpůrcem jakéhokoli léčení homosexuality. (Brzek, Pondělíčková, 1992)

2.3 Kulturní a náboženský kontext

V posledních desetiletích dochází téměř ve všech civilizovaných zemích k opuštění tradičního restriktivního judeo-křesťanského postoje k homosexuální orientaci a k homosexuálům. Tento trend našel odraz nejen v úpravě zákonodárství, ale i v medicíně, kde byla ze seznamu poruch a nemocí nejprve vypuštěna ego-syntonní homosexuální orientace (tedy ta, kterou jedinec přijímá bez psychických problémů a je s ní vyrovnán) a poté v něm přestala být homosexualita zmiňována vůbec.

Tyto změny jsou výsledkem lepší informovanosti a s tím související větší tolerance obyvatelstva vůči sexuálním odlišnostem, ale také výsledkem tlaku gay a lesbických aktivistických organizací, vznikajících především v sedmdesátých letech v USA a v dalších západních zemích. V rámci stredo- a východoevropských postkomunistických států lze považovat naše zákonodárství za poměrně liberální.

Můžeme se setkávat s nadhodnocováním procentuálního zastoupení gayů a lesbiček v populaci. Americké aktivistické organizace např. uvádějí, že se jedná až o 10% obyvatelstva. Nicméně v odborné literatuře se nejčastěji setkáváme s klasickými výsledky Kinseyho a spol., podle kterých jsou celoživotně homosexuálně orientovaná 4% populace. V posledních letech byla tato zjištění podrobována kritice a přezkoumávání především ve spojitosti s hrozbou HIV/AIDS. I na našem území byly respondentům pokládány otázky týkající se jejich sexuální orientace a sexuálních zkušeností s osobami stejného pohlaví. Muži i ženy mimo jiné také odpovídali na otázku, zda někdy v životě měli pohlavní styk s osobou stejného pohlaví a zda se považují za sexuálně orientované. Výsledky šetření uvedené v knize Sexuální chování v ČR- situace a trendy (P. Weis, J. Zvěřina, 2001) ukazuje následující tabulka.

Tabulka 1 Sexuální styk s osobou stejného pohlaví

	Muži		ženy	
	1993	1998	1993	1998
Jednou	2,3 %	4,0 %	2,1 %	3,0 %
Opakovaně	1,1%	2,2 %	0,5 %	1,4 %

Z tabulky je zřejmé, že muži v roce 1998 uvedli nějakou homosexuální zkušenost častěji, než roku 1993, a to celkem v 6,2 % (v roce 1993 v 3,4 %). Rozdíl je statisticky významný. V další tabulce uvedené ve stejné publikaci jsou uvedena procenta týkající se otázky sexuální orientace.

Tabulka 2 Sexuální orientace

	Muži		ženy	
	1993	1998	1993	1998
heterosexuální	98,2 %	97,5 %	97,7 %	96,6 %
Nejsem si jist/a	1,4 %	2,2 %	2,0 %	3,1 %
homosexuální	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %

Z tabulky je zřejmé, že naprostá většina vyšetřených mužů a žen se v obou výzkumech hlásí k vyhraněné sexuální orientaci. Pouze 1,8 % mužů v roce 1993 a 2,5 % mužů z roku 1998 uvedlo jinou odpověď, přičemž rozdíl mezi oběma výzkumy není ani u jednoho pohlaví statisticky významný. Homosexuální orientaci konstatoval jen zlomek procenta vyšetřených mužů a žen.

V České republice máme srovnání výsledky dvou výzkumů. Podle dotazníkového šetření pražského Sociologického ústavu AV ČR, uskutečněného na náhodném vzorku 2600 obyvatel, se po listopadu 1989 změnil vztah české veřejnosti k homosexuálům. Homosexualita je více vnímána jako jeden z možných projevů lidské sexuality, téměř vymizelo její negativní a sankční hodnocení (tyto postoje se objevují pouze u 2,3 % obyvatelstva). Převažuje názor, že

pro homosexuály je potřeba vytvořit odpovídající právní normy a sociální prostor. Podle tohoto šetření přitom homosexuální zkušenost uvedlo 2,5 % respondentů.

Druhé takové šetření proběhlo v roce 1994 u reprezentativního vzorku pražské mládeže. Bylo zaměřeno na zjištění rizikovosti sexuálního chování vzhledem k infekci HIV/AIDS. Zkoumaný soubor tvořilo 485 mužů a 499 žen ve věku 15-29 let. Pohlavní styk s osobou stejného pohlaví uvedla 3,2 % mužů a 4,1 % žen.

Respondentů s homosexuální orientací je samozřejmě méně než jedinců s homosexuální zkušeností. Zastoupení homosexuálně zaměřených mužů a žen se v různých výzkumech i dosti podstatně liší. Tato data rozhodně nepotvrzují klasické údaje Kinseyho a spol. o 4 % zastoupení homosexuálů v populaci. Pouze 0,4 % mužů a 0,3 % žen zmíněných souborů odpovědělo kladně na otázku, zda se cítí homosexuálně orientovaní. Tyto údaje se blíží např. zjištěním Sittitraie a spol., podle nichž je 0,2 % mužů a 0,9 % žen exkluzivně homosexuálních, nebo americkému výzkumu Billyho a spol., podle něhož se považuje za výlučně homosexuální 1% mužů. (P. Weiss, J. Zvěřina, Sexuální chování v ČR- situace a trendy, s. 95-102)

Tuto kapitolu uzavřu několika teologickými názory na otázku homosexuality. Názory teologů většinou striktně nepopisují případné oficiální stanovisko církve, jak by se mohlo předpokládat. V knize „Homosexualita v názorech současné společnosti“ (Janošová, 2000) je uvedeno dělení náboženských postojů a jejich projevů podle Brashe (1995) a Coopera(1989):

1) Přístup zavrhuje - trestající

- Podle tohoto postoje pokládá Písmo homosexuální partnerství včetně homoerotického zaměření za nepřípustné. Obecným pastoračním přístupem je naléhat na homosexuálně se cítícího věřícího, aby se těchto pocitů vzdal, vyznal svou hříšnost a usiloval o duchovní proměnu osobnosti. Každý jednotlivec i celé společenství by podle tohoto pojetí měli přijmout a prosazovat tradiční biblický názor, který znamená zavržení a odsouzení homosexuality i všech jejích projevů. V některých společenstvích může být jedinec, který se odmítne podrobit této „spirituální terapii“ dokonce vyloučen z kolektivu. S tímto postojem se setkáváme nejčastěji u silně fundamentalistických skupin nebo sekt a kultů. U některých extremistických skupin ovšem není výjimkou ani schvalování trestu smrti. Tento postoj je však mezi ostatními postojem extrémním a méně častým než ten následující, který respektuje vnitřní cítění jedince a používá biblické zákazy

především pro homosexuální styk, neboť v jejich interpretaci Písmo připouští realizaci sexuality pouze uvnitř manželství.

2) Přístup zavrhuující – netrestající

- Tento přístup zavrhuje homosexuální akty, ale ne, homosexuální osoby. Sexuální akty mezi stejným pohlavím jsou považovány za nezralé, postrádající transcendentní růst, který je obsažen v heterosexuality. Toto stanovisko jakožto oficiální zastává katolická církev a podrobně jej popsala ve svém katechismu a v dalších oficiálních dokumentech. Jako východisko nabízí heterosexuální manželství, ve kterém by se měly postupně vytratit homosexuální sklony. Teologové upozorňovali, že by se manželství nemělo doporučovat lehkomyšlně, je možné, že by tímto nejistým řešením trpěla celá nově založená rodina, a že manželství se nesmí snížit na terapeutický pokus. Častým nabízeným východiskem vedle manželství je celoživotní celibát opírající se o modlitbu, osobní disciplínu, duchovní radu a pomoc společenství stejně orientovaných křesťanů. Nabídka tohoto způsobu se neosvědčila, neboť se ukázalo, že je jeho realizace v celoživotní perspektivě z mnoha důvodů pro jedince nanejvýš problematická.

3) Přístup přijímající s omezením

- Teologické názory z této skupiny připouštějí a respektují alternativu, že homosexuální orientace je nezměnitelná. Zmiňují se o ní jako o nedokonalém v podstatě neúplném a nenormativním sexuálním projevu. Zastánci postoje přijímajícího homosexuální lásku s určitým omezením si uvědomují skutečnost, že ne každý je schopen dosáhnout ideálu ve všech oblastech lidské existence. Tito autoři si v rámci daného tématu pokládají otázku, zda je heterosexuality ideálem zcela nezbytným pro každého člověka, a dále, zda může být ideálem něco, co je naprosto neslučitelné s něčí vlastní, jedinečnou osobnostní strukturou.

4) Plně přijímající postoj

- Smyslem tohoto postoje je víra, že homosexualita je částí Božího plánu stvoření, že homosexuální lidé jsou jedním ze znamení bohaté rozmanitosti stvoření a že homosexuální citové projevy jsou stejně přirozené a dobré jako projevy heterosexuality. Kritizuje však chování gayů a lesbiček, je-li založeno jen na sexualitě, chybí-li mu lidská důstojnost, a naopak v něm převládají promiskuitní

tendence, sexuální vykořisťování, zneužívání, osobní závislosti, sobectví a libovůle. Lidé s touto orientací by se měli snažit vytvořit odpovědný a zralý vztah založený na lásce, vzájemné svobodě a lidské důstojnosti stejně, jako heterosexuálové.

2.4 Biologická podmíněnost sexuální orientace

Sexuální orientace není otázkou volby, ale je především biologicky podmíněna. I když neumíme jednoznačně popsat mechanismy, které vedou k jejímu vzniku, máme dost indicií, které pro tuto podmíněnost svědčí. Biologický výzkum leckdy bývá nejednoznačný, ne všechna data se podaří replikovat. Lze předpokládat, že vznik homo- či heterosexuální orientace může ovlivnit více kauzalit a že u člověka se nepochybně nejedná o monogenní dědičnost s jednoduchou expresivitou. Zároveň dochází k vytváření nesmiřitelné a ideově podmíněné odborné či spíše pseudoodborné opozice, která získaná fakta nejen zpochybňuje (na což by měla právo), ale i selektuje a zkresluje. Dokonce i u animálních studií je zdůrazňováno, že biologicky orientovaní autoři přehlížejí psychosociální aspekty.

Psychogenní teorie, které byly upřednostňovány ještě před několika desítkami let, nikdy nepředložily jednoznačné důkazy, které by identifikovaly prokazatelně faktory přispívající k vytváření sexuální orientace. Výjimkou, která stojí za zmínku, je nedávná teorie Daryla J. Bema, publikovaná v práci *Exotic Becomes Erotic*.

Bem uznává roli biologických faktorů, ale spíše při vzniku nekonformního chování v dětství (sissy boys a tomboys- chlapci, kteří se chovají jako dívky a naopak). V důsledku Westermarckova efektu (kdy pro sebe nejsou přitažlivé osoby, které spolu prožily útlé dětství- do 30 měsíců) pak pro tyto jedince osoby opačného pohlaví, s nimiž jsou denně v kontaktu, ztrácejí erotickou přitažlivost. Naopak ji rozvíjí k osobám pohlaví stejného. Ani tato teorie však nemůže jednoznačně vysvětlit vznik homosexuality, protože ve výzkumném souboru 194 homosexuálních mužů se 52 % z nich označilo jako heterosociálně se chovající v dětství a za homosociálně 35% z téhož vzorku.

Pro biologické determinanty sexuální orientace tedy svědčí studie genetické (dvojčecí, častější výskyt u bratrů, častější výskyt homosexuálů ze strany matek a Hamerova zmíněná studie o chromozomu X), studie neuroanatomické (Schwaab, Le Vay), studie prenatálních hormonů (Dörner), imunologické studie (častější výskyt homosexuality u nejmladších

sourozenců, kteří mají starší bratry v důsledku imunosenzitivity matek) a některé častější rozdíly v psychofyziologických charakteristikách (častější leváctví, verbální schopnosti, horší prostorová představivost a nižší agresivita u homosexuálních mužů). (Weis a kol. 2010)

Genetické studie

První významnou studii dědičnosti homosexuality uskutečnil Kallman v roce 1952. Při srovnání jednovaječných dvojčat a dvojvaječných dvojčat našel stoprocentní shodu v homosexuální orientaci u monozygotních párů na rozdíl od dizygotních, kde byl podíl homosexuálně orientovaných sourozenců jen o málo vyšší než mezi ostatními bratry a sestrami.

Zmíním zde ještě Hamerovu studii o takzvaném genu homosexuality, jelikož na ni navazují mnozí odborníci a v laické veřejnosti se můžeme setkávat s váhavými domněnkami o dědičnosti homosexuality.

Hamer v roce 1993 analyzoval chromozóm X u homosexuálních mužů. Nalezl u nich v úseku q 28 dlouhého raménka totožnou sekvenci nukleosoidů, tedy pravděpodobný gen homosexuality. Tato teorie tedy předpokládá, že homosexuální orientace, nebo spíše jeden z jejích subtypů je geneticky podmíněn a přenáší se podobně jako hemofilie přes pohlavní chromozóm X. Nicméně přetrvávají pochybnosti, zda vzhledem k četnosti výskytu homosexuality a omezené reprodukci gay mužů lze vysvětlit její vznik pouze takto. Tato teorie navíc nijak nevysvětluje vznik ženské homosexuality. (Weiss a kol., 2010)

Endokrinologický výzkum

Velká pozornost je v poslední době věnována délce prstů, respektive vzájemnému poměru délky ukazováčku a prsteníku. U mužů je poměr druhého prstu ke čtvrtému menší než u žen a předpokládá se, že to souvisí s prenatální androgenizací. Většina studií to potvrdila u homosexuálních žen, délka jejich prstů se tedy spíše blíží mužům.

U homosexuálních mužů však byly rozdíly buď podobné jako u homosexuálních žen (a pak by v jejich intrauterinním životě zřejmě docházelo k adekvátní androgenizaci až hyperandrogenizaci), ale ve stejném počtu amerických studií tento fakt neprokázali a délka prstů se blížila ženám (pak by tedy docházelo k hypoandrogenizaci). Některé studie zjistily rozdíly v konfrontaci se změněnou pohlavní identitou v dětství.

.Martin porovnal antropometrická zjištění na soboru homosexuálních mužů a žen a zjistil, že homosexuální ženy jsou v průměru těžší a muži naopak lehčí než jejich heterosexuální protějšky. Ve 2 výšce se nelišili. Heterosexuální muži a homosexuální ženy však měli delší ruce, nohy a paže, což se vysvětluje vlivem vyšší prenatální androgenizace.

Blanchard zjistil, že pravděpodobnost vzniku homosexuality u mužů vzrůstá, pokud měl muž staršího bratra (či bratry). Tato pravděpodobnost narůstá o 33 % u každého staršího sourozence mužského pohlaví. Vysvětloval to zvýšenou imunologickou citlivostí matky na setkání s H-Y anigenem předcházejících plodů mužského pohlaví.

Weiss a kolektiv v závěru výčtu výše popsaných studií konstatuje, že přibývá podnětných studií, které svědčí pro biologickou podmíněnost sexuální orientace. Výsledky jsou mnohdy nejednoznačné, ale to by nemělo vést k jejich zpochybňování, spíše k hledání metodických chyb. (Weiss a kol., 2010)

3 Utváření sexuální identity

Biologická podmíněnost sexuální orientace, ale i zkušenost, stupeň sebepoznání, společenské a kulturní podmínky vedou k vytváření sexuální identity jedince. Sexuální identitu rozlišujeme heterosexuální, homosexuální a bisexuální. Bisexuální identita je častější u žen, u osob majících sexuální zkušenosti s oběma pohlavími (např. u homosexuálů žijících v manželství) a v adolescenci, kdy souvisí s procesem coming out.

Někdy se odborníci věnující se sexuální orientaci rozdělují na zastánce biologického a sociálně-konstruktivistického modelu. Ve skutečnosti záleží spíše na upřednostnění pohledu medicínsko-psychologického nebo sociologického (který upřednostňuje identitu). Z antropologického pohledu je pozoruhodné, že naše současné euroamerické pojetí sexuální orientace jako součásti lidské identity je spíše menšinové.

Třetí charakteristikou, s níž se můžeme setkávat, při hodnocení sexuální orientace, je sexuální chování. Z hlediska rozpoznání má tato charakteristika nejmenší vypovídací hodnotu, protože za určitých podmínek a motivace je mnoho lidí schopno adekvátní sexuální, někdy i citové reakce na nepreferovaný erotický podnět. Podle průzkumů mělo 60% homosexuálních mužů někdy v životě sexuální zkušenost s opačným pohlavím. (P. Weis a kol, Sexuologie, s. 107)

3.1 Psychosexuální vývoj

Lidé se nerodí stejní, liší se jeden od druhého nejen tím, jací jsou, jak vypadají, ale i tím, čemu a komu dávají přednost, kdo a co je přitahuje. Dítě se nemůže zdárně vyvíjet bez lásky svých rodičů a bez kontaktu s vrstevníky, což plně platí i pro sexuální vývoj. Zhruba mezi dvanáctým a osmnáctým měsícem si dítě začne zhruba uvědomovat příslušnost k určitému pohlaví. Probíhá pohlavní identifikace s rodičem stejného pohlaví a komplementace s rodičem pohlaví opačného. Mužská či ženská životní role bývá dotvořena kolem druhého roku a kolem tří let je víceméně nezvratná. Se sexuální orientací nemají nic společného erekce, které se dostávají u chlapců mezi dvanáctým a čtrnáctým rokem při různých sportech, při nichž dochází k blízkému tělesnému kontaktu, například při zápasech. Je to nespecifická sexuální reakce, která se v tomto období snadno vybaví. S dalším vývojem se vytrácejí. Erekcce jsou pak stále více podmiňovány sexuálním vzrušením. V pubertě většina chlapců onanuje. Je to normální způsob jak uvolnit sexuální napětí v době, kdy pohlavní styk ještě nepřipadá v úvahu. Onanii provázejí erotické představy. Představa se týká osoby, která u chlapce vzbuzuje erotický zájem. Pokud se v představách občas objeví chlapec, nemusí to být významné. Pokud však erotické sny a představy o stejném pohlaví převažují, nasvědčuje to dalšímu homosexuálnímu vývoji. O určujících faktorech pro sexuální preferenci víme zatím jen málo, ať už vývoj probíhá ve směru heterosexuálním nebo homosexuálním. Dítě přichází na svět vybaveno nejen mužskými či ženskými pohlavními orgány, ale také určitými předpoklady pro pozdější sexuální život a preference. (Brzek, Pondělíčková, 1992, s. 9-13).

3.2 Proces coming out

Pro proces sebe přijetí a vyrovnání se s homosexuální orientací se vžilo označení coming out. Ten může být definován jako vnitropsychoický konflikt mezi internalizovanou homofobií, která zahrnuje zvnitřnění a ztotožnění se se sociálními negativními postoji k homosexuální orientaci na jedné straně, a nově rozpoznaným nebo alespoň podstatně uvědomovaným vlastním erotickým zaměřením. V tomto období se zvyšuje riziko společenské diskriminace a psychopatologických jevů včetně depresí, sebevražednosti, a abúzu návykových látek.

Bláha u českého souboru zjistil, že třetina starších homosexuálů o sebevraždě v souvislosti s homosexuální orientací přemýšlí, u teenagerů je to však téměř polovina. Je komplexním

kognitivně- behaviorálním procesem, jehož úspěšnost a délka je také určována tím, jak sdělení akceptují nejbližší lidé. (Weiss, 2010)

V jiných publikacích autoři definují coming out jako různě dlouhý a rozmanitý proces rozpoznání, sebeuvědomění, přiznání své sexuální orientace a schopnost sdělit ji důležitým osobám. (Procházka, 2002, s. 26)

Nedbálková (2007, s. 16) doslovně překládá coming out jako „vyjít ven, vyjít napovrch, vyjít najevo“. Dále uvádí, že během tohoto procesu je nezbytné vnitřní smíření a vyrovnání se s vlastní orientací.

Weiss (2010, s. 115) přehledně popisuje několik základních fází, které se mohou vzájemně prolínat.

- Precoming out

Jedinec si uvědomuje vlastní odlišnost, ale nepojmenovává ji, neumí ji ještě přesně vyjádřit. Často se již v dětství projevuje jako takzvaná změněná pohlavní identita, narušený vztah k otci, izolace v kolektivu vrstevníků. Vznikají poruchy sebehodnocení.

- Vlastní coming out

Jedinec si uvědomuje, že zdrojem odlišností je jiné sexuální zaměření než očekával a jaké od něj očekávalo okolí. Proto se s ním neztotožňuje a odmítá je, brání se připustit si jeho existenci. Poměrně častým mezistupněm je bisexuální sebeidentifikace nebo považování homosexuálního citění za přechodné období. V dalších obdobích dochází k přiznání své orientace sobě samému, pak i jinému člověku. Doba od přiznání homosexuality sobě samému a svěření se druhé osobě může být i několik let. Nejobtížnější součástí této fáze je svěření se rodičům. To někdy vyžaduje psychoterapeutickou a edukační intervenci. Těsnější rodinné vztahy vedou k časnějšímu sdílení a k příznivějšímu průběhu procesu. Naopak nedostatečná emoční podpora činí jedince více zranitelné vůči negativním reakcím širšího okolí.

- Fáze explorace

Dochází k experimentování s novou uvědomovanou sexuální identitou, navazování prvních sexuálních vztahů, někdy bez hlubší citové odezvy. Gay muži měli v průzkumu první sexuální styk v průměru dříve, než vytvořili první partnerský vztah. Nicméně je jejich sexuální vývoj v poměru s heterosexuálním často opožděn.

- Fáze partnerství

Jedinec navazuje první partnerské vztahy, dochází ke sladění sexuální orientace a citových vztahů. Ještě přetrvává nedůvěra k perspektivě vztahu, k partnerovi, obava z reakce okolí.

- Fáze integrace

Dochází k integraci osobnosti, nalezení a dotvoření systému hodnot včetně začlenění sexuální orientace do všech důležitých komponent života.

3.3 Negativismus a diskriminace

Pojem homosexualita poprvé použil Benkert v roce 1869. Ve středověku bylo toto chování nejčastěji nepřesně označováno jako sodomie, který označoval mimo jiné i například zoofilní chování. Toto stigmatizující označení nezřídka předurčovalo člověka k trestu smrti.

O několik set let později antropologické a historické studie podpořily názor, že kladné přijímání homosexuálního chování je v některých kulturách poměrně běžné. Ford a Beach zjistili v roce 1951, že 49 etnických skupin, tedy 64% jejich souboru, projevuje toleranci alespoň k některým formám homosexuálního chování. Gregersen o 40 let později studoval 294 lidských společenství a zjistil, že u poloviny z nich není mužská homosexualita vůbec známá a u tří pětin chybí povědomí o sexuálních vztazích mezi ženami. Z 59 kultur, které k jevu zaujímaly jasný postoj, jich 69% přijímalo homosexualitu kladně. Nicméně 25 kulturních společenství výskyt homosexuality zcela popíralo. (Weiss a kol., 2010)

Odlíšnost byla pro lidstvo vždy plodnou půdou pro zárodky diskriminace, odsuzování a agrese, častokrát pramenící z nevědomosti a strachu, jako prvotní obranný mechanismus. Není tomu jinak ani u české populace a homosexuálové jsou v některých případech vystaveni nepřiměřenému odmítavému chování. Pojdme se tedy podívat na výsledky některých výzkumů, zaměřených na zmapování negativních zkušeností homosexuálních osob.

V souvislosti s negativním společenským hodnocením homosexuálů se setkáváme s pojmem homofobie, který zahrnuje netolerantní, kulturně podmíněné postoje, které se svým pojetím blíží sexismu a rasizmu, které často doprovází. Tento termín poprvé použil Weinberg v roce 1972. Na rozdíl od ostatních fobií se homofobové kontaktu s homosexuály často nevyhýbají,

22

ale spíše jej vyhledávají, aby je mohli atakovat. Weiss a kolektiv (2010) ve své knize uvádí výzkum realizovaný s 267 českými respondenty, kterým byly pokládány otázky týkající se zkušeností s projevy diskriminace proti jejich osobě, potažmo jejich sexuální orientaci. Dvě třetiny z 267 respondentů nějakou formu diskriminace zažilo. S nárůstem informovanosti a vzdělanosti stoupal počet těch, kteří se s diskriminací nesetkali. Překvapivě nejmenší podíl osob, které diskriminaci nezažili, byl podle bydliště mezi obyvateli Prahy. Musím zde vyjádřit souhlas s realizátory výzkumu a sdílet jejich překvapení. Vzhledem k tomu, s jakou rozmanitostí subkultur, náboženského vyznání a etnik se obyvatelé hlavního města den co den setkávají, by se dalo předpokládat, že k odlišnosti v sexuální orientaci budou mnohem více tolerantní, než lidé z malých měst a obcí, kterým jejich bydliště a počet obyvatel většinou neposkytuje takovou míru anonymity a příležitostí se s rozdílností a pestrostí lidí setkávat každý den.

Některé další výsledky tohoto výzkumu ukazují, že 39 respondentů (15%) zažilo nějakou zkušenost s násilným jednáním, při němž útočník věděl nebo předpokládal, že oběť je homosexuál či bisexuál. Pachatelem útoku byla nejčastěji neznámá osoba. Žádná žena svou negativní zkušenost neohlásila na policii. Muži v polovině případů delikt policii ohlásilo. Druhá polovina nikoli, protože se bála odhalení své orientace. Celkem 31 respondentů- 12 žen a 9 mužů (12% souboru) uvedlo, že byli závažným způsobem v některém svém zaměstnání diskriminováni z důvodu své sexuální orientace nebo to alespoň považovali za pravděpodobné.

V knize „Miluji tvory svého pohlaví“ (Himl, Seidel, Schindler, 2013) autoři píší, že byť se to tak ze současné evropské perspektivy nemusí zdát, není právo stejnopohlavně se projevovat, deklarovat se jako gay či lesba, mít stejnopohlavní sex či otevřeně žít v institucionalizovaném stejnopohlavním svazku univerzálně uznávané.

Brzek a Pondělíčková v knize „Třetí pohlaví?“ (1992, s. 46) napsali: „ Z hlediska ideální normy je každý z nás nositelem ne jednoho, ale celé řady nenormálních jevů. Takže nikdo z nás není ideálně normální. Sečteme-li pak u člověka všechny normální jevy, jichž je nositelem, zjistíme, že někdo stojí ideální normě blíž, jiný je od ní dál. Taková celková bilance nemusí vyznít v neprospěch homosexuálního jedince. Sexuální orientace přece není tou nejdůležitější charakteristikou.“ Dále uvádí fakt, že heterosexuální jedinec může mít řadu závažnějších abnormalit a ocitnout se od takového ideálu mnohem dál, než homosexuálové.

4 Homosexuální partnerství

Struktura homosexuálních vztahů homosexuálů a heterosexuálů má mnoho podobného, ale má i zásadní rozdíly. U heterosexuálů společně žijí dvě, často i tři generace. V této struktuře má každý z partnerů naději se s někým ztotožnit nebo alespoň spojit. Takové spojení má svou dynamiku a umožňuje nejen ventilování problémů a konfliktů, ale i potřebnou sociální pomoc starších mladým a mladých starším. Homosexuální partneři naproti tomu žijí většinou sami, odloučení od rodiny. Jejich vztahy nenarušují konflikty kvůli dětem ani konflikty s tchyní či s tchánem. Zároveň jim však chybí zázemí rodiny, její pomoc v obtížných situacích a podpora při řešení vlastních problémů. (Brzek, Pondělíčková, 1992, s.75)

Ve vlastním intimním životě bývají homosexuálové spokojenější než heterosexuálové. Nepřichází v úvahu nejčastější problém heterosexuálních dvojic, týkajících se orgasmu u žen, frigidity či sníženého zájmu o sexuální život. Celkový soulad gayů nenarušují sexuální problémy, ale povahové zvláštnosti, které se ve vztahu dříve či později objeví a které mohou být sociální povahy, často bez možnosti obrátit se pro pomoc do rodiny nebo institucí jako jsou manželské poradny. Ty většinou homosexuálové nevyhledávají. Pokud by ji přesto vyhledali, musel by v dané instituci pracovat sexuolog, či psycholog se sexuologickým zaměřením, protože zkušenosti z práce s heterosexuálními páry nelze jednoznačně přenášet na homosexuály.

Když homosexuálové hledají partnera, nevede je k tomu – stejně jako heterosexuály – pouze erotická přitažlivost, ale také potřeba mít někoho blízkého, s nímž lze sdílet všechny dny, jejich starosti i radosti. Dalším úskalím vztahů je věrnost. Schopnost žít v partnerství bez nevěry předpokládá určitou zralost a kvalitu osobnosti, ale značnou měrou se na věrném soužití podílí i okolí. Je snadnější vyhnout se promiskuitě, pokud se jedinec pohybuje v okruhu lidí, kteří ji odmítají a monogamie je pro ně něco správného a přirozeného. (Brzek, Pondělíčková, 1992, s. 75-76)

4.1 Společné soužití

Rozhodnutí ke společnému bydlení podmiňují stabilní finanční a sociální podmínky. K touze společně bydlet muž zpravidla dospěje po prožití několika vztahů, tedy spíše v pozdějším věku, kdy už nějakým způsobem vlastní bydlení má. Z čistě bezpečnostních důvodů je společné bydlení praktické v tom, že omezuje nahodilé sexuální styky, spojené s možností přenosu pohlavních chorob a rizikem pozvání neznámého člověka k sobě do bytu.

To ale není jediným důvodem, proč muži hledají stálého partnera. Zejména pak ti, kteří vyrostli ve stabilním rodinném prostředí, touží po hlubším vztahu a chtějí mu dát rámeček „rodinného“ bytu. Společným bydlením také odpadá frustrace ze samoty, ale i úzkost, co a kde dělá partner, když právě nejsou spolu. Slovo přítel najednou nahrazuje slovo partner. Homosexuální dvojice, jimž se podaří společně žít a udržovat vztah protkaný vzájemnou úctou, porozuměním a soucítěním s partnerem, chovají se k sobě s respektem a hlásí se otevřeně ke své orientaci a ke svému partnerovi, si plně zaslouží, aby je společnost uznávala a nekomplikovala jejich soužití jakoukoli diskriminací. (Brzek, Pondělíčková, 1992)

4.2 Rozdělení genderových rolí a pohlavní identifikace

Sexuální identifikace se týká vlastního sebepojetí člověka a určuje, za koho jedinec sám sebe považuje. Na zodpovězení otázky sexuální orientace závisí další zásadní otázky směřující náš život. Otázky týkající se volby partnera, založení rodiny, společného bydlení a dalších. Velkou úlohu zde hraje postoj společnosti, který se teprve pomalu vyvíjí od netolerance a odmítání k postupnému chápání a akceptování. Významným mezníkem byl u nás rok 1989, kdy se začalo hovořit i o problémech dříve tabuizovaných. Tomu odpovídá fakt, že mnoho homosexuálů žilo v manželství a založilo rodiny. Tendence zařadit se do nějaké sexuální kategorie je v Evropě a v USA zvýšena možná i díky tomu, že se v této kultuře vnější úprava a vzhled mužů stále méně liší od vzhledu žen. Jedinec pak může být znejistěn jak v sexuální orientaci, tak i identifikaci s rodovou (genderovou) rolí třeba jen proto, že lidé v jeho okolí poukazují na jeho rysy, jež odpovídají opačnému pohlaví. Pojďme se více zaměřit na identifikaci se svou genderovou rolí. Ta vypovídá o tom, do jaké míry jedinec splňuje tradiční role, chování a vystupování, která se očekávají od nositelů jeho pohlaví. Někteří lidé mají ve svém chování zakořeněny rysy opačného pohlaví. Odborníci hovoří o maskulinních a femininních rysech, které se týkají homosexuálů i heterosexuálů. Mezi homosexuály je zřejmě o něco více femininních mužů a maskulinních žen než ve zbytku populace. Toto chování se často objevuje už v dětství, ačkoli to o budoucím směřování dítěte mnoho neříká, není vyloučeno, že se jedná o první příznaky pro budoucí homosexuální orientaci-prehomosexualitu nebo pro transsexualitu. (Janošová, 2000, s. 16-18)

Brzek a Pondělíčková (1992) se ve své knize tomuto tématu také věnují. Píší, že vztah mezi homosexuální orientací a identifikací s opačným pohlavím, je složitější než laické pojetí, kdy bývá často ztotožňována mužská homosexualita s ženskostí. Člověk se rodí s pohlavními orgány mužskými nebo ženskými. Tím je pro celý život rozhodnuto, ke kterému pohlaví jedinec patří a očekává se od něj, že se bude chovat a že bude prožívat a cítit způsobem, který je pro jeho pohlaví charakteristický. Podle anatomické stavby svého těla si chlapec velmi brzy uvědomí, že jeho budoucnosti je v roli otce či jiného dospělého muže. Tak tomu bývá ve zcela normálních případech, tam kde proces identifikace s pohlavím probíhá zcela nenarušeně směrem k normální pohlavní identitě mužské či ženské. Tady bychom mohli zmínit pojem transsexualismus, kdy je pohlavní identita opačná, tedy jedinec se ztotožní s druhým pohlavím. Na rozdíl od transsexualismu, kdy je základem diagnózy (ne v medicinském slova smyslu) zcela obrácená pohlavní identita, přičemž sexuální orientace má podružný význam, u homosexuálů je naopak základem diagnózy obrácená sexuální orientace a přítomnost ostatních jevů jen částečně pozměněné pohlavní identity má význam podružný. Pokud se u homosexuála vůbec neprojeví známky narušené pohlavní identity nebo se projevují v tak malé míře, že se nositeli daří dobře maskovat před okolím, hovoříme o maskulinní mužské homosexualitě – Jde tedy o muže homosexuálně orientovaného, ale jinak cítícího a chovajícího se přiměřeně mužsky. Jestliže jsou známky narušené pohlavní identity zřetelně patrné, mluvíme o feminním homosexuálním muži, tedy zženštilém homosexuálním muži. Ti mají mnohdy silnou touhu chovat se žensky, dokonce si někdy vybírají heterosexuální partnery a s homosexuálním mužem nejsou schopni dosáhnout kvalitního erotického prožitku. Jsou spokojeni při vedení domácnosti, někdy mívají naléhavou potřebu transvestitského chování a v uzavřených společnostech homosexuálů se převlékají za ženy- to transsexuálové nedělají. Na rozdíl od nich ale mají pozitivní vztah ke svým pohlavním orgánům a nechtějí být kastrováni. Sexuologové mají přesto někdy diagnostické potíže při odlišování silně feminního homosexuála od transsexuála.

Zdá se, že maskovaná feminita mužských homosexuálů může být jednou z příčin nestability homosexuálních partnerských vztahů, jelikož feminin chování u mužů je u nás posuzováno kritičtěji, než maskulinní chování u žen. Tak se stává, že partneři před sebou feminitu skrývají a komplikace nastávají tehdy, když se po čase projeví pravá osobnost druhého. Podle zkušeností lze říci, že homosexuální dvojice, kde je jeden partner zřetelně feminin již na začátku vztahu a druhý zase zřetelně maskulinní, si více a trvale imponují a jejich vztahy

bývají stabilnější. Jiný problém mají relativně dost maskulinně identifikovaní homosexuálové, kteří žádají partnera se stejnou mužskou identifikací. S ním často vytvoří dvojici velmi dobrých přátel, ale po čase v takovém vztahu upadá pohlavní život. Nezřídka zůstávají celoživotními partnery a jejich soužití je po lidské stránce velmi dobré, ale v důsledku vyhasnutí partnerské sexuality, si oba hledají krátkodobé vztahy nebo jen nahodilé kontakty, pouze pro sexuální uspokojení a jekési doplnění jejich jinak fungujícího vztahu. (s. 30-35)

5 Homosexualita jako celoživotní břímě?

Tuto kapitolu začínám otazníkem, protože po prostudování názorově a informačně bohaté literatury nemohu homosexuální orientaci nazvat jako celoživotní břímě bez otevřenosti k jinému pohledu. Myslím na lidi, kterým se tento dokument dostane do rukou a nepřipadá mi správné nabídnout jim tento náhled na věc, která se jich možná osobně týká ve striktní oznamovací podobě. Proto jsem volila tuto formulaci.

Je potřeba říci, že ačkoli homosexuální člověk může být v komplexním posouzení zcela normální, sama homosexuální orientace normálním jevem není. Někteří aktivisté za práva a emancipaci homosexuální menšiny odmítají přijmout pojetí homosexuality jako nějakého nedostatku a brání se výsledkům výzkumů, které by tento pohled podporovaly. *Brzek a Pondělíčková* v knize *Třetí mozek* několikrát podotýkají, že to není rozumné a jejich důvody pro toto tvrzení jsou následující. Jestliže chceme zkoumat, zda homosexuální orientace je nebo není nedostatkem omezujícím svého nositele, není přece tak důležité, za jakých příčin vzniká, ale jestli svého nositele skutečně nějak omezuje, zda mu činí život obtížnější, zda mu znesnadňuje nebo dokonce zabraňuje naplnit jeho ambice a sny. Člověk si svou sexuální orientaci nese po celý život a bude-li homosexuál toužit po dětech, pak mu jeho orientace přinese velké nesnáze, pokud se bude chtít rodičovské role zhostit s odpovědností. Nebude moci zplodit potomka se svým celoživotním partnerem, kterému by byli oba biologickými rodiči. Objevily se dobře míněné návrhy svěřovat sirotky a odložené děti do adoptivní nebo pěstounské péče dobře fungujícímu homosexuálnímu páru mužů nebo žen. Sexuologové s tím nesouhlasí. Dítě potřebuje pro svůj správný duševní a psychosexuální vývoj dimorfní rodičovský pár, který nelze nahradit dvojicí osob stejného pohlaví, byť by to byla dvojice funkční. Dále říkají, že ani manželská dvojice, v níž je jeden z partnerů homosexuální, i když se zdánlivě projevuje bez nápadných nesrovnalostí, nemůže být plnohodnotnou rodičovskou dvojicí, protože nevytvoří rodinné prostředí charakterizované pravou erotickou láskou. To

neznamená, že heterosexuální dvojice vždy dokáže vybudovat správné rodinné prostředí, každý z nás ví, že nemalá část z nich selže. U homosexuálního rodiče je však tato schopnost narušena zcela zásadně. Pro homosexuální dvojici to znamená vyšší obtížnost udržení celoživotního vztahu, který je v heterosexuálním páru syčen rodičovstvím a později opět rodičovství tlumí naléhavou potřebu obnovené nebo nové romantické lásky. To u homosexuální dvojice chybí a původní vztah se mnohdy rozpadne.

Kvalitativní výzkum gay otcovství v České republice realizovaný v letech 2006 a 2007 zaměřen výhradně na gay muže a jejich představy o otcovství a rodičovství, jehož výsledky odkryly a poukázaly také na mnohé jiné aspekty, zejména ohledně genderových postojů a stereotypů gay mužů či jejich morální obavy z rodičovství. Tento výzkum nezkoumal, jak funguje gay otcovství, ale jaké mají čeští muži, kteří se identifikují jako gayové, na své potencionální rodičovství názory, jaké mají touhy, jak vnímají své reprodukční možnosti a limity, co považují za největší překážky, jak vnímají své reprodukční možnosti a limity. Podstatná většina (24 ze 30 dotázaných) uvedla, že by si přála mít a vychovávat dítě. Všichni respondenti vnímali otázku gay otcovství v naší společnosti jako tabuizovanou, odmítanou a nepřijatelnou. Je bez pochyb, že reprodukční, legislativní i společenská pozice a situace lesbických žen, které si v České republice přejí mít dítě, je nepoměrně snazší, než gayů. Ze zřejmého důvodu. Společnost přiřazuje dítě matce, a pokud má dítě matky dvě, vnímá to podobně jako situaci svobodné matky. Kdežto v čistě mužském páru matka, jako základní element zcela chybí. Mnoho výpovědí ukázalo na cenné zjištění o coming-outu v souvislosti s otázkou rodičovství. Dotázaní gayové chtěli mít děti, dokud sobě a svému okolí nepřiznali svou orientaci. V tomto období zafungovalo celospolečensky prosazované vnímání gay identity jako automaticky bezdětné a negativně se odrazil do sebevnímání vlastních reprodukčních schopností a možností gay mužů. (Himl, Seidel, 2013, s. 555-586)

5.1 Homosexualita a poradenství

Sexuologové se snaží o homosexualitě zjistit co nejvíce, aby těmto lidem dokázali pomoci usměrnit jejich život do správných či přijatelných kolejí, které by vedly k vyrovnanosti a spokojenosti. Potřeba lásky a citové odezvy je obdobná jako u heterosexuálů a staví-li na citovém základě vztah, v podstatě se tento vztah kvalitou neliší od heterosexuálního. U gayů chybí stabilizující faktor, jakým je manželství a děti. Krom toho se tu uplatňují některé charakteristické rysy mužské povahy, jako je větší podnikavost, touha po změně a

experimentování, menší stálost, které způsobují, že vztahy homosexuálů nejsou tak pevné. Vztah k okolí je pro gaye často zdrojem stresových situací, které mohou vést k poruchám chování a brání přizpůsobení se společnosti. Do sexuologických poraden vedou gaye například pochybnosti o vlastní sexuální identitě, nemají vyjasněnou svou sexuální příslušnost nebo si potřebují otevřeně promluvit o svých problémech. Mnozí homosexuálové vyhledají pomoc lékaře v krizové situaci, kdy je otřeseno jejich sebevědomí. Přejímají ze společnosti odsuzující postoje k homosexualitě a někdy v nich dokonce vzniká až pocit sebeenávisti. Prvním úkolem lékaře je v takovém případě obnovit pacientovu sebedůvěru, a to jako homosexuála. Často musí mobilizovat pacientovo okolí, aby jeho úsilí podpořilo. U mladých homosexuálů je to především rodina, která se musí naučit akceptovat jako homosexuála. (Brzek, Pondělíčková, 1992)

Nelze nutit člověka k tomu, aby přijímal hodnoty a názory druhých, ale je nezbytné využívat poznatků současné vědy, chceme-li v oblasti sexuality vzdělávat, léčit, rehabilitovat, obecně pomáhat. (Štěrbová, Rašková a kol., 2016)

Na internetu je možné najít specializované psychoterapeuty, kteří se zaměřují na proces coming out, otázky sexuální identity a pomáhají klienty vést ke spokojenosti s vlastní osobou, protože to je základem pro budování veškerých zdravých vztahů.

Praktická část

6 Charakteristika výzkumu

Praktická část práce bude prezentací kvalitativního výzkumu. Metodou sběru dat jsou hloubkové polostrukturované rozhovory. Vzorek tvoří 4 homosexuální jedinci získaní metodou snow ball ve věkovém rozmezí 20-34 let. Rozhovory jsem zpracovala metodou otevřeného kódování s následnou kategorizací. Dále byla použita metoda vyložení karet. V začátku všech rozhovorů jsem dotazované seznámila s obsahem a účelem mé práce. V rámci ochrany osobních údajů, jsme se po vzájemné dohodě rozhodli změnit jména a nikde v práci skutečná jména neuvádět. Všichni respondenti souhlasili s použitím diktafonu, nicméně jsem usoudila, že záznamové zařízení použiji dle situace. Vzhledem k citlivosti témat, potřebné upřímnosti a otevřenosti jsem pozorně sledovala reakce na diktafon a v jednom případě jsem zaznamenala nepřekonatelnou nejistotu z nahrávání, rozhodla jsem se proto záznam ukončit a informace pouze zapisovat, aby neutrpěla kvalita a hloubka dat. V ostatních třech případech respondenti žádné podobné pocity nevykazovali ani nevyjadřovali, mohla jsem tedy zapisovat pouze doprovodné terénní poznámky a využít audio nahrávání v celém rozsahu rozhovoru.

6.1 Cíle výzkumu

Cílem výzkumu bylo zjistit, jak homosexuálové vnímají svou orientaci v kontextu běžného života, jak sami o sobě uvažují a jakou roli v utváření pohledu na sebe samé sehrály reakce okolí na coming out. Dále jsem se zabývala otázkou partnerských vztahů. Jakým způsobem jsou navazovány, v jaké kvalitě udržovány a s jakým životním cílem. Pro tuto práci je stěžejní získání osobního pohledu homosexuála jako pozorovatele a hodnotitele svého dosavadního života, jako člověka, který ve své sexuální orientaci neměl na výběr, ale na rozdíl od většiny ve heterosexuální společnosti, prošel mnohem složitější cestou.

6.2 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky jsem stanovila na základě vytyčených cílů bakalářské práce. Výzkumné otázky dále slouží jako východiska pro otázky kladené v rozhovorech.

VO1: Jak reakce rodiny na coming out homosexuálního muže ovlivňuje postoj k sobě samému?

VO2: Jaký vliv na přístup k sobě samému má odmítající/ přijímající sociální prostředí?

VO3: Vnímá homosexuální muž svou orientaci jako znevýhodnění v běžném životě?

VO4: Jakým způsobem ovlivňuje partnerský vztah identitu homosexuálního muže?

6.3 Výzkumný soubor

Jak už jsem zmínila v charakteristice výzkumu, byl výzkumný soubor získán metodou snow ball- tedy volbou dalších případů na základě doporučení již zkoumaných jedinců. Před začátkem výzkumu jsem stanovila 4 zásadní kritéria pro výběr respondentů.

Kritéria:

- Homosexuální muži starší 18 let
- Homosexuální muži, kteří prošli fází precoming out
- Homosexuální muži, kteří o své orientaci ví a dokáží ji pojmenovat
- Homosexuální jedinci, kteří svou orientaci sdělili alespoň jedné důležité osobě

Stanovená kritéria splňovali čtyři homosexuální muži ve věkovém rozmezí 18-34 let.

Tabulka 6-1 Výzkumný vzorek

Pseudonym	Věk
Aleš	22
Bedřich	26
Cyril	24
David	34

6.4 Etická stránka

Respondenti byli seznámeni s tématem a cíli práce, s tím, za jakým účelem je psána. Také jsem respondenty během úvodní části rozhovoru seznámila se zásadními otázkami, které v rozhovoru zazní a znovu je požádala o výslovný souhlas s rozhovorem. Bylo také nezbytné probrat otázku ochrany osobních údajů. Respondentům jsem navrhla zachování jejich soukromí a anonymity s pomocí pseudonymu. Všichni před začátkem rozhovoru výslovně vyjádřili souhlas.

Podle etických pravidel výzkumů, jsem respondenty obeznámila s možností svou účast kdykoli přerušit nebo neodpovídat na otázky, které by narušily jejich psychickou stabilitu. Nabídla jsem jim možnost přestávek, pokud se dostaneme k tématům emocionálně náročným. Dala jsem všem respondentům příležitost na cokoli se doptat, popřípadě upřesnit podané informace. V rámci reciprocit jsem respondentům nabídla možnost následného kontaktu a přečtení si hotové práce.

Pro úplnost a správnost postupu v začátcích výzkumu jsem čerpala z knihy J. Hendla-Kvalitativní výzkum (2005, s. 155-159)

6.5 Kategorie kódů

Na základě výsledků otevřeného kódování rozhovorů, jsem stanovila několik kategorií označujících důležitá témata, která se v různé míře a s různým závěrem otevřela v každém rozhovoru. Níže uvádím popis kategorií a příslušné kódy, které do nich spadají. Výčet kódů může poskytovat prvotní náhled do situace respondentů, kterou poté doplním o zbývající kontext v dalších kapitolách.

- **1. Přijetí vlastní sexuální identity**

Snažila jsem se najít odpověď na to, zda jednotliví respondenti vnímají homosexualitu jako nedílnou součást své osobnosti. Zda by si dokázali představit tuto stránku potlačovat nebo se o to dokonce pokusili. Také jestli sami sebe nejen akceptují, ale bezvýhradně přijímají. Kategorie obsahuje

- Výčet kódů:

KA2- negativní pocity z uvědomění

KA3- obava z nepřijetí

KA10- odmítání vlastní sexuální identity

KA17- pocit studu

KA18- pozitivní pocit z přijetí

KA19- pocit smutku z nenaplnění požadavků (role otce, manžela)

KA28- nadhled nad homofoby

KA32- pečující osobnost A., ohleduplná osobnost

KA43- pod pojem já patří i gay

KB2- úleva z uvědomění

KB3- negativní pocity z tápání ve vlastní orientaci

KB7- počáteční snaha o potlačení orientace

KB19- přijetí své orientace navzdory komplikacím v rodinných vztazích

KB30- pocit plnosti života

KB35- pod pojem já patří i gay

KC3- celoživotní vědomí vlastní identity

KC6- naprostá spokojenost s vlastní orientací

KC7- homosexualit jako koníček

KC9- je sám sebou, žádné zatajování před okolím

KC17- stojí si za svou identitou

KC24- cílevědomost, spokojenost se svým životem

KC29- pyšný na svou homosexualitu

KD3- pocity vyčerpání z uvědomění

KD4- nechť kvůli orientaci cokoli měnit

KD7- strach z odhalení kýmkoli

KD8- vnímání homosexuality jako důvodu k posměchu

KD10- snaha potlačovat svou přirozenost

KD16- prvky dvojího života

- **2. Reakce blízkých na coming out**

Tato kategorie zastřešuje kódy, které v rozhovorech vypovídají o vztazích gayů a jejich nejbližších. Respondenti v této části rozhovorů hovořili o svých blízkých- rodičích,

sourozencích a přátelích, kteří v jejich životech sehráli důležitou roli ať už záměrně či nevědomky. Kódy kontextuálně navazují na kategorii 1.

- Výčet kódů:

KA9- pochopení ze strany kamarádky, podpora

KA12- matka proti adopcím homosexuálů

KA13- strach z odmítnutí a odstrčení od matky

KA14- milující a chápající matka

KA15- hluboká láska k rodičům

KA16- přijímající otec s nadhledem

KB4- faktor podporujícího sourozence

KB9- dvouletá prodleva od zjištění ke sdílení

KB10- samostatné bydlení oddalující sdílení

KB11- svěření se kolegům

KB14- rodina zakládající si na tradičním modelu Ž+M+D

KB15- rodiče tají synovu orientaci před okolím

KB16- rodiče odmítají poznat synova partnera

KB17- rodiče se za synovu orientaci stydí

KB18- rodiče do té doby neměli podezření na synovu orientaci

KB20- bezradnost rodičů (syn nezapadá do jejich stereotypů)

KB21- vyšší věk rodičů ztěžuje přijetí

KC2- faktor podporujícího sourozence

KC10- tajnosti před rodiči

KC11- pruderní rodiče

KC12- otec odsuzující gaye

KC13- emocionální zátěž na vzpomínkách se sdělením rodičů

KC14- otec reagující násilím na sdělení
KC15- regulující matka
KC16- rodiče vyžadující změnu orientace
KC18- útěk z domova kvůli zákazu styku s přítelem
KC19- nízká míra empatie vůči rodičům
KC21- vztek na rodiče
KC23- zklamání z nepochopení rodiči, z odcizení
KC25- podporující přítel (první partner)

KD11- sdílení pouze s chlapcem na experimenty
KD12- internát jako únik od předstírání
KD14- rodičům se nikdy nesvěřil
KD15- rodiče idealizující si syna
KD16- prvky dvojího života
KD17- přesvědčení o zklamání rodičů v případě odhalení
KD18- vykonstruování osobnosti pro rodiče/lepší než sourozenci
KD21- záměr utajit orientaci před rodiči navždy
KD22- netajení se v práci
KD36- díky lžím mu rodiče do života nemluví, jen sourozencům

- **3. Zkušenost se vztahem s opačným pohlavím**

V rozhovorech bylo zřejmé, že každý z respondentů má svým způsobem zkušenost se vztahem s dívkou a zkušenosti, které z něj vyplynuly, se ukázaly jako důležité v otázkách dalšího vývoje sebeúcty. Často byl vztah s dívkou posledním krokem k uvědomění si vlastní sexuální identity.

Výčet kódů:

KA5- nepříjemná zkušenost se vztahem s dívkou

KA6- pocit neschopnosti sexuálního kontaktu

KA7- odpor při intimním kontaktu s dívkou

KA8- nechci, aby si ona něco vyčítala

KB6- sny jako signifikant homosexuality

KB8- negativní zkušenost se vztahem s dívkou

KC22- žádná zkušenost s dívkou

KC28- rozumí si s opačným pohlavím

KD19- experiment s dívkou, potají pro případ neúspěchu

KD20- rozhořčení nad neúspěchem vztahu s dívkou

• **4. Partnerské vztahy**

Kategorie partnerské vztahy spojuje kódy, ve kterých se vyskytují odkazy na milenecké vztahy, zkušenosti s nimi, přání a plány týkající se společného života s partnerem, popřípadě bez partnera, tedy cíle osobní. Do této kategorie jsem vzhledem k provázanosti témat zahrnula i vztahy a postoje a zkušenosti respondentů týkající se jiných homosexuálů. Stejně tak sem patří postoje homosexuálů k dětem a adopcím. V této souvislosti navazuje další kategorie, kde se přání a názory respondentů střetávají s blízkým okolím a společností obecně.

Výčet kódů

KA21- spokojenost díky partnerovi

KA22- pocit osamělosti před navázáním vztahu s partnerem

KA23- potřeba sdílení s dalším homosexuálem

KA29- sdílení partnerových starostí z minulosti

KA30- sám sebe vidí jako dominantnějšího z páru

KA33- obdiv vůči partnerovi pro zvládnání obtížných situací

KA34- potřeba chemie ve vztazích

KA35- přání společného bydlení

KA36- přání udržení si současného vztahu

KA37- doufá v možnost adopce dětí homosexuálním párem

KA39- obava z dalšího obtížného hledání partnera

KA40- heterosexuálové vzdávají vztahy pro maličkosti, gay to nedělá

KA41- váží si vztahů

KB16- rodiče odmítají poznat synova partnera *(kód se opakuje v kategorii č.5)*

KB25- pozitivní pocity díky partnerovi

KB26- experimentování s muži, užívání si

KB31- přání mít děti

KB34- v dlouhodobém vztahu

KC1- bydlení s přítelem

KC8- přítel jako důvod pro sdílení

KC18- útěk z domova kvůli zákazu styku s přítelem *(kód se opakuje v kategorii č.5)*

KC20- starší partner poskytující zázemí

KC25- podporující přítel

KC30- partner jako most k dalším gayům

KC32- experimentování s muži, užívání si

KC33- v dlouhodobém vztahu

KC35- vyžadující zaopatření od partnera

KC37- přání mít v budoucnu děti

KC38- brzké registrování

KC39- nadšení ze svatby

KC41- láska k dětem

KC42- hluboké emoce ohledně nemožnosti adoptovat

KC43- sebejistota v zabezpečení dítěte

KD1- společné bydlení s partnerem

KD23- stýkání se s jinými homosexuály, velmi vybíravé

KD29- v dlouhodobém vztahu

KD31- ve dvojici je to jednodušší

KD32- prošel více vztahy

KD33- hledání podobností s heterosexuálními vztahy

KD34- dítě nechce, k životu ho nepotřebuje

KD35- budoucnost v práci, koníčcích, prohlubování

- **5. Homosexuálové a jejich okolí**

Kategorie označuje zpracované výroky respondentů k jejich okolí a podmínkám pro homosexuály nastavené společností. Nejsilněji zde zazněly vyjádření k nemožnosti homosexuálů adoptovat děti. Kategorie tematicky navazuje na kódy předchozí, čtvrté kategorie.

Výčet kódů

KA11- okolí nepřišlo do kontaktu s žádným jiným gayem před c-o

KA20- nenechal by se do změny tlačit

KA24- zvědavost, vyzvídání okolí po c-o

KA25- tolerance vůči reakcím okolí

KA26- zkušenosti s posměšky a narážkami

KA27- nepříjemný pocit z provokujících narážek okolí

KA38- srovnávání se s jinou menšinou

KA42- přání tolerance od společnosti

KB13- tolerance k homosexuálům díky předchozí zkušenosti

KB22- poznání své identity díky odtabuizování homosexuality ve společnosti

KB23- město jako příznivější prostor pro gaye

KB24- pocit neférových podmínek gayů k adopcím

KB33- štěstí na lidi

KC5- z pohledu okolí ženské zájmy

KC26- vyhraňování se vůči narážkám heterosexuálů

KC40- pocit neférových podmínek gayů k adopcím

KC44- kritika špatných matek

KC45- kritika systému

KD13- na vesnici tabu

KD24- město jako příznivější prostor pro gaye

KD25- gaye by společnost řešit neměla, nejsou problémoví

KD37- srovnávání se s jinou menšinou

KD38- dnes už postoje společnosti nekritizuje

KD39- v minulosti pocit nespravedlnosti vůči gayům

- **6. Postoje k genderovým rolím**

Jedna ze skupin otázek měla zmapovat, zda gayové vnímají ve vztahu genderové role a zda je vnímá jejich okolí, popřípadě jak se tyto skupiny názorů překrývají, nebo si naopak odporují.

Výčet kódů

KA31- neztotožnění se s dělením genderu role muž/žena u gayů

KB27- okolí zajímá genderové rozdělení

KB28- oba jsme muži

KB29- rozdělení genderu podle dělení činností m/ž role

KB32- porozumění díky stejnosti pohlaví

KC4- tanec jako koníček

KC5- z pohledu okolí ženské zájmy

KC31- zájem o módu, kosmetiku...

KC34- sebeidentifikace jako ženského elementu

KC36- gender je v povaze

KD26- nesouhlas s gayem jako zženštilým mužem-stereotypy

KD27- zakládání si na své mužnosti

KD28- oba jsme muži

KD30- rozdělení genderu podle chování, stylu

7 Interpretace dat

Při konečné analýze dat vzniklo 6 kategorií, které prolínají všemi rozhovory. Pomocí techniky výkladu karet představím výpovědi respondentů sumarizované pod jednotlivými kategoriemi.

7.1 Přijetí vlastní sexuální identity

Aleš (22 let) je studentem vysoké školy a během studia bydlí v bytě mimo domov (A2: *Žiju ještě u rodičů, ale studuju vejšku jinde, takže jsem většinu času na bytě*). Nemá žádné sourozence. Když si uvědomil, že je homosexuál, převažovaly u něj negativní pocity (A5: *ÚÚ jak mi bylo? Dost hrozně, aby pravdu řek. Říkal jsem si, že to bude děsnej prů-er. Pardon.*). Pro Aleše byl zlomovým bodem pro uvědomění si vlastní sexuální identity první vztah s dívkou (A6: *Jako když už jsem to věděl určitě? V šestnácti. Což je dost pozdě, podle kamarádů, co si tím taky prošli.*, A7: *No úplně jednoduše. Začal jsem chodit s jednou holčinou a to byla katastrofa.*) Průběh tohoto vztahu a jeho důsledky budu interpretovat v kategorii „Zkušenost se vztahem s opačným pohlavím“. První uvědomění ještě neznamenal jistotu, snažil se najít jinou odpověď (A10: *Nejdřív mi to nedocházelo..žádnýho gaye jsem neznal, nenapadlo mě to. Spíš jsem si myslel, jestli nejsem nemocnej i třeba na psychologa.*). Po uvědomění si vlastní sexuální orientace u Aleše převládala obava z nepřijetí především ze strany rodičů (A17: *Pokaždý když sem jí viděl. Zní to strašně dětinsky, ale já se fakt bál, že už*

mě nebudou chtít.) V celém rozhovoru jsem v souvislosti s přijetím sebe sama zaznamenala pocit viny, který postupem času ustupoval a velký vliv na vnímání svojí osoby mělo začlenění se do gay komunity (A24: *Ted' spokojenej sem. Mám přítele, tak určitě proto. Kdybych byl sám, bylo by to horší.*) Z celkového ladění výpovědí se dá usuzovat, že Aleš počáteční odpor a odmítání zvládl a působí jako ucelená osobnost. Také tak usuzuji z toho, že o negativních pocitech k sobě hovořil v minulém čase a uváděl časový úsek, který byl vždy něčím zakončen (A15: *Trvalo to tejdny..spíš měsíce. Byl jsem v prdeli. Nechtěl jsem bejt teplej. Měl sem pocit, že to nikdo nepochopí.*)

Bedřich (24 let) svou orientaci několik let potlačoval, měl vztah s dívkou, který byl z jeho strany pouze pokus. Po uznání své sexuality se mu ulevilo, protože už nemusel přemýšlet nad důvody svojí jinakosti a nefunkčnosti ve vztahu s dívkou (B8: *Tak já jsem to potlačoval. Měl jsem přítelkyni. Se vším všudy, ale s tím co mám teď, se to nedá srovnat. S Andreou to byl jenom trapnej pokus o vztah.*). První sdílení se netýkalo rodiny, protože Bedřich žije a pracuje samostatně, takže neviděl důvod se rodičům svěřovat. První se o něm tedy dozvěděla skupina lidí, kteří se s ním vídají téměř každý den- kolegové v práci (B9: *Vlastně víc než dva roky. Pořád jsem s tou holkou chodil, s našima sem nežil, takže nebyl důvod doma něco říkat. Nejdřív to prasklo v práci, chlapi prostě mluví a nějak pořád do mě šli, až jsme se jednou vožrali a já jim to řek.*). Setkal se s přijetím, nenastal žádný problém. To přičítá také tomu, že kolegové měli s gayem předchozí zkušenost prostřednictvím bratra jejich spolupracovníka. (B10: *V práci uplně v pohodě, pak jsem zjistil, že kolega má bráchu gaye, tak možná i proto to brali všichni tak v poho. Víš jak, nebyl jsem první.*). Nikdy neuvažoval nad tím, jaké by to bylo nebýt gay. Přijal sám sebe jako homosexuála a neměnil by se, ani kdyby mohl (B16: *Já jsem nad tím nikdy takhle nepřemýšlel. Jak to je, tak to je.*).

Cyril (26 let) uvedl, že si byl své orientace vědom vždy. Nedá se tedy určit specifický moment uvědomění. Sám se sebou byl a je spokojený, nic by na sobě z hlediska sexuální orientace neměnil (C7: *To vůbec ne, já jsem byl se sebou spokojenej, nechtěl sem se nějak měnit. Zajímá mě oblečení, baví mě móda a v čim sem byl starší tím měto bavilo víc. Hlavě když se mi začli líbit kluci- jako zajímat se o ně.*). Svému okolí se nesvědčoval, dokud neměl přítele. Věděl o tom jeho bratr, Cyril způsob zjištění blíže nespecifikoval. Dále také tanečnice ze zájmového kroužku, do kterého docházel. Se svěřením se rodičům váhal, kvůli jejich impulsivní povaze (C8: *No vyloženě jsem to nikomu neříkal, dokad' sem neměl kluka. Brácha to věděl a kámošky z taneční skupiny taky. To mi bylo asi 16. Ale naši zatím ne. Nikdy se neptali, a já jim to říkat*

nechtěl. Oni umí dost prudit.). Mladší bratr byl Cyrilovi oporou a podporoval ho i v době, kdy svou orientaci před rodiči skrýval. Rodiče synovu homosexualitu přijali velice špatně. Z výpovědí je patrné, že i přes to má sám sebe rád, takového jaký je a svou osobu v tomto ohledu brání i před rodiči.

David (34 let) žije samostatně ve městě. Má dva sourozence- bratra a sestru. V rozhovoru se občas objevovaly vyhýbavé odpovědi, v jejichž důsledku jsem se chvíli po začátku rozhovoru rozhodla vypnout diktafon a odpovědi pouze zapisovat (*D4: Jestli otevřeně, to zjistíme.*). V počátcích uvědomění o sobě hodně přemýšlel a nechtělo se mu měnit své zvyky, ale měl pocit, že musí, což pro něj bylo vyčerpávající. Hraje od dětství fotbal a rozhodující momenty rozpoznání své sexuální identity probíhaly prostřednictvím spoluhráčů (*D6: Když jsem začal trochu fungovat jako kluk, do té doby to byli všechno prostě kámoši v šatně.*). Celý průběh pre-coming outu provázela paranoia z odhalení a pocit, že homosexualita je něco špatného, něco za co se mu budou lidé smát a budou z něj zklamání (*D10: Poznal jsem se přes fotbal s jedním klukem, ten dělal atletiku a pořád na mě tak koukal. Vlastně jsem si nejdřív myslel, že na něco přišel, že si třeba něčeho všimnul. Pak jsme se nějak dali do řeči a on se mě zeptal, jestli jsme na stejný vlně nebo něco v tom smyslu. A vy jste mu to řekl? D11: Nejdřív ne, taky si ze mě mohl dělat srandu a prasklo by to všechno.*). Poprvé svou sexuální identitu sdílel právě s tímto chlapcem, kterému začal po nějaké době důvěřovat. Jejich setkávání probíhalo tajně a poměrně nevinně vzhledem k nízkému věku (*D12: Víc za mnou chodil, chtěl si povídat, běhat se mnou a za čas mi zkusil dát pusy. Pak už jsem věděl, že nic nehraje, ale nikam dál to nepokračovalo, byli jsme ještě děti.*). I po této zkušenosti se rozhodl vše nadále tajit a pokusit se zájem o muže ignorovat. Jako v jednom z předchozích rozhovorů, odešel na internát. To vedlo k celkovému uvolnění, protože doma byl neustále ve střehu, aby na jeho homosexualitu nikdo nepřišel (*D13: No jéje, pořád jsem to měl v plánu, že si toho prostě nebudu všímat.*). Důležitým faktem v Davidově životě je, že se rodičům dodnes nesvěřil a neplánuje to někdy udělat (*D18: Já bych jim tohle nikdy neudělal, prostě mají syna, kterýho žádná ženská neoblbla, má skvělou práci a byt ve městě a s tím i umřou.*). Vykonstruoval pro rodiče jiného Davida, který si podle něj jejich lásku zaslouží a za kterého by se nemuseli stydět, což mě vede k názoru, že ani on sám svou osobnost jako gaye doposud nepřijal (*D19: Tak skoro každá matka má ten pocit, že její synáček má vždycky na víc, než si přivede. Tohle tak mají asi i kvůli bratrovi. Jeho ženu nikdy moc neschvalovali, takže podle nich jsem na tom určitě líp. A ještě mají vnoučata od obou, takže já jsem z obliga.*).

7.2 Reakce blízkých na coming out

U Aleše byla prvním člověkem, kterému se svěřil dobrá kamarádka, s níž se pokoušel mít sexuální vztah (A10: *Bylo to těžký období a ona v tom nějak jela se mnou i dál. Byli jsme nejdřív dobrý kamarádi.*). Sdělil to právě jí, protože se obával, že vinu za nefungující vztah a další nevydařený pokus o sexuální styk bude dívka přičítat sobě (A12: *To bylo snad eště horší, protože mi bylo jasné, že si to bude ona vyčítat.*) Ačkoli spíše než promyšlené rozhodnutí vedla Aleše ke svěřeni se kamarádce komplikovanost situace a svědomí (A13: *Nebyl jsem si úplně jistý, nikdy jsem to s chlapem nezkusil ani mě žádný nějak neoslovil, ale v tu chvíli jsem jenom nechtěl, aby to zůstalo na ní. Aby si něco vyčítala. Tak jsem jí řekl, že si myslím, že jsem na kluky.*), v průběhu rozhovoru se ukázalo, že i přes prvotní šok poskytla právě ona první pozitivní zkušenost s přijetím Alešovy identity (A14: *Ona byla úžasná. První večer šla domů, že to chce strávit. Pak mi hrozně pomáhala.*). Dalším člověkem, kterému se svěřil, byla matka, která si všimla synovy změny v chování a bála se o něj (A18: *Řek jsem to nejdřív mámě. Ona věděla, že se něco děje, často se ptala, už chtěla jít i do školy, jestli mě někdo nešikanuje. Takže sem musel. Byla zaražená. Pak dost brečela...*). Matce nezáleželo na synově orientaci, pouze na jeho štěstí a spokojenosti. Mají spolu silný a láskyplný vztah. (...*Šel sem před barák, aby na mě nemusela koukat a řval sem taky. Ještě sem to neřek, ale máma je skvělá, mám jí hrozně rád a od té doby asi eště víc. Ona prostě přišla a vzala mě dovnitř.*). Matka potom syna podpořila při rozhovoru s otcem, jehož reakce byla v konečném výsledku přijímající (A19: *Pak jsem to s mámou řekl tátovi. Ten si nejdřív myslel, že to je vtip. Pak byl strašně tichej. Šel se projít se psem, a když se vrátil, zeptal se mě, jestli už mám chlapa.*)

Reakce Bedřichových rodičů nebyla vyloženě odmítavá, ale synovu orientaci úplně nepřijali, spíše zaujmají nevšimavý postoj. (B11: *Jako jestli se ptáš na rodinu, tak tam je to všechno docela v háji. Mám starší ségru, ta už má děti, takže přesně zapadá do zapadáková, kde sem vyrost.*). Na Bedřichovi bylo při rozhovoru vidět, že o studu rodičů za jeho sexualitu stále nehovoří snadno. Přátelé a známí jeho rodiny o Bedřichovi neví, rodiče to záměrně tají. (B12: *a s rodičema se sice bavím, ale myslím, že ani jejich kamarádi nevědí, že sem gay. Z jejich pohledu to není něco s čím se chlubit. Se segrou a švagrem se bavíme normálně, znají i mého přítele, ale k našim bych ho vzít nemoch.*). Jeho rodiče žádného homosexuála nepoznali a vzhledem k tomu, že Bedřich začal v patnácti letech dojíždět na internát, nepozorovali nic ani u něj. Podle jeho názoru jsou jeho rodiče fixovaní na známé věci a neví, jak se k synovi po

coming outu mají chovat. Je to pro ně neznámý vzorec chování. Mysleli si, že se jeho orientace dá ještě změnit, pokud si najde vhodnou partnerku (B20: *Jsou starší a mají rádi to svoje, to co znají a tohle prostě nezapadalo. Asi nevěděli, co si s tím mají počít.*).

Reakce Cyrilových rodičů byla poměrně vyhrocená. Svěřil se jim, protože se začali ptát na kamaráda a na množství času, který s ním tráví. Uvedl věci na pravou míru a vysvětlil jim, že to není pouze kamarád, ale přítel ve smyslu partner. Bylo pro něj těžké na toto období vzpomínat (C11: *Když se mě zeptali s kým to furt chodim ven a jestli to s tím kamarádstvím moc nepřeháníme, řek sem jim, že to není jenom kamarád. Táta vyletěl, jestli si jako dělám srandu. Když sem řek že ne, dostal sem dělo, máma ho brzdila. Takhle sem ho nikdy neviděl...*). Je zřejmé, že sdělení bylo zejména pro jeho otce velkým šokem a v afektu se uchýlil k násilí. Vyžadoval po synovi, aby se začal chovat normálně, to vypovídá o vnitřním popírání otce. Cyril je podle svých slov povahou podobný rodičům proto se situace vyhrotila až do bodu, kdy Cyril odešel z domu (C14: *Mamka se mě zastávala, že prej si to rozmyslim, jenže to nešlo. Já taky ztratil nervy. Když mi začali zakazovat přitele, tak jsem řek, že tam nebudu. Bylo mi 18, příteli 27 a měl svůj byt. Sbalil jsem se a šel k němu.*). Vztahy s rodiči na nějakou dobu stagnovaly a spojnicí mezi Cyrilem a domovem byl mladší bratr. Cyril dodnes nechápe, jak ho rodiče mohli tak hluboce nepochopit. Z jeho pohledu, ho rodiče přece dobře znali a najednou odmítli jednu jeho pevnou součást a tím tedy jeho osobu jako celek. Ani v tomto období o sobě nepochyboval (19: *To je jasný, ale já heterák nikdy nebyl a ani bych nechtěl. Nechápal jsem, co se změnilo, když sem to řek. Byl jsem přece pořád stejnej.*). Cyril se s rodiči usmířit nesnažil, protože u nich nezaznamenal žádný posun v pohledu na něj. (C22, C23: *Jako nebudu se nikoho doprošovat ani našich. Takovej prostě sem a takovej budu.*)

Reakce Davidových blízkých se obtížně vystihuje, protože k ní v podstatě nedošlo. Otevřelo se tím ale téma Davidova dvojího života. V jednom životě na vesnici u rodičů, kde platí za schopného, nezávislého syna, pro kterého žádná žena není dost dobrá a v druhém životě, který opravdu žije, plní roli partnera a potkává se s dalšími homosexuály (D24: *V práci jo, ten nejužší kruh a tam nejsem jedinej, takže to nikdo nikde nevykládá. A nikde jinde ne. Máme s přítelem svoje známé. Takhle, je mi kolik mi je a nebojím se, že by se to doneslo k rodičům. To jsou jediní dva lidi, před kterýma to chci tajit. Jinak se nebráním o tom mluvit ani mi to nějak není proti srsti. Abysme si rozuměli.*). Pro Davida byl únik od sdílení internát. Tam měl prostor uvolnit přetvářku a nemusel se neustále stresovat strachem z odhalení. V tomto úniku později pokračoval odchodem za prací (D22: *Asi bych deprese měl, kdybych nemohl odjíždět*

na intr. Tam jsem se moc přetvařovat nemusel. Víc lidí, míň pozornosti.). David to v rozhovoru přímo neuvedl, proto se pouze domnívám, že o jeho orientaci nevědí ani jeho dva sourozenci, a že si nejsou příliš blízcí.

7.3 Zkušenost se vztahem s opačným pohlavím

Pro Aleše byla zkušenost se vztahem s dívkou rozhodujícím momentem v uvědomění si své orientace, které provázely pochybnosti o svém mentálním i fyzickém zdraví a pocit viny (A8,A9: *Dokud jsme byli na začátku, bylo to vlastně normální. Rád jsem si s ní povídal, nevadilo mi ani jí držet za ruku, obejmout, pusa už byla trochu horší no a to další si asi umíš představit. Prostě to nešlo. Jo, ale i metálně. Prostě mi to připadalo nechutný. Bylo mi pak hrozně, protože ona si nejdřív myslela, že je něco s ní, protože to byl první vztah pro voba.*). Tyto pochybnosti o sobě samém pokračovaly a kamarádka, se kterou se mu podařilo vztahy urovnat i díky její otevřenosti a dobrých základem předchozího dlouhodobého přátelství, Aleše podporovala (A14,A15: *: Nejdřív mi to nevěřila, prej jestli jí nechci nemusím si nic vyměřšlet, ale jak jsem říkal, jsme kamarádi strašně dlouho, tak jsme prostě mluvili a mluvili. Kamarádka mě prostě poslouchala, moch jsem bejt u ní až do večera, když jsem se bál jít domů, aby něco nepoznali. Byl jsem v tu dobu dost paranoidní.*)

Bedřich si také prošel vztahem s dívkou, který zvenčí plnil svou funkci, ale nemohl Bedřichovi dlouhodobě vyhovovat. Sám tento vztah nazval jako „trapný pokus“. Po ukončení tohoto vztahu už se o žádný jiný nepokoušel. Naopak se aktivně začal zapojovat do gay komunity.

Cyril si sám sebe se ženou vůbec nedokáže představit, nikdy žádný nezažil a ani by nechtěl. Tato představa mu připadá absurdní (C21: *Ne ježiš ne. Možná z p-dele bych to zkusil, ale na tvrdo rozhodně ne.*). K ženám žádný odpor nechová, má mnoho ženských kamarádek, rozumí si s nimi, i co se týče koníčků, jako je tanec, móda, kosmetika a podobně.

David se v období pokusů změnit svou orientaci nebo se minimálně ujistit, že je nevyhnutelná, pokusil navázat vztah s ženou. Vztah popsal krátce a úsečně, domnívám se, že ho vnímá jako svůj neúspěch (D21: *Ne, sám jsem to zkusil, tak nějak potichu, kdyby to nešlo. Nic vážného. Výsledek se nabízí, že jo, takže pak už jsem to neudělal.*).

7.4 Partnerské vztahy

Aleš vnímá seznamování homosexuálů a heterosexuálů jako dost podobné (A41: *To je asi stejný jako u heteráků. Potřebuješ chemii, a pak zjišťuješ, jestli je tam i něco víc. Jestli si máte*

co říct.). Velký rozdíl vidí v tom, že homosexuálové si jako menšina hledají partnera mnohem obtížněji a dávají si záležet na tom, aby vztah fungoval v neposlední řadě proto, že nechtějí toto hledání znovu absolvovat (A44,A45: *Jo, myslím, že gay kterej stojí o vážněj vztah, si na něm dá víc záležet, nerozejde se kvůli kravině, protože nechce zase hledat.*). Svého současného partnera obdivuje a ve srovnání s předchozím obdobím bez partnera, je nesrovnatelně spokojenější. Partner je pro něj oporou a Aleš s ním plánuje společnou budoucnost. (A25,A39,A40,A42, A44: *On je moje opora, nejsem na to sám... U mě je to tak, že jak jsem na to byl dva roky sám- jakože bez přítele, tak si toho teď vážim. Není lehký si v takový menšině najít partnera.*). Pro Aleše bylo důležité poznat dalšího gaye, aby zahnal pocit samoty a obav z nepochopení (A26: *To ne tak úplně, kamarádku jsem měl, ne že bych to neměl komu říct, jenže pořád to byla holka a ten kdo si tím neprojde, prostě nemůže vědět, jak člověku je.*). Jako reálné plány do budoucna vnímá společné bydlení a kariérní rozvoj, ovšem přál by si, aby se názor společnosti změnil a on mohl s přítelem adoptovat dítě (A43: *První co mě napadne, jsou ty děti. Pořád nějak doufám, že se něco změní, ohledně adopcí a práv gayů.*)

Bedřich se po ukončeném vztahu se ženou přestěhoval za práci do města a vyhledával další homosexuály (B27: *Začal sem obrážet bary, když jsem se stěhoval do města do bytu a jasně. Chtěl jsem se vídat s lidma, co jsou na stejný lodi. Zkoušet s nima něco. Chlap- i homouš má svý potřeby.*). Stále udržuje přátelské vztahy se sestrou a jejím mužem. Sestra pro něj byla oporou a pomáhala rodičům pochopit situaci, aby na Bedřicha nekladli požadavky, které jsou pro něj nesplnitelné (B19: *My jsme byli se ségoru vždycky v pohodě. Neteře mám rád, jezdím za nima, když mám čas. Takže když sem jí to řek, tak jo. Starala se a mluvila s našima, protože ona taky ví, jaký jsou.*). Bedřich má v současnosti roční vztah, kterému předcházelo experimentování a poznávání sebe sama skrze vztahy. Delší vztah mu právě teď vyhovuje, protože je nerad sám a s přítelem si rozumí (B35: *No určitě mít přítele takhle jako teď. Je to prostě jiný, já neumím bejt sám.*). Co se týče adopcí, se současná situace ve společnosti Bedřichovi nelíbí, byl by rád, kdyby se změnila, ale nedoufá v to. Pro něj je uvažování nad vztahy v perspektivě například deseti let příliš vzdálená. (B37: *Ne, to je moc daleko. Já bych chtěl děti, ale spolu jsme to neprobírali, protože to stejně nejde, tak k čemu.*)

Cyril měl první vztah s mužem v šestnácti letech. Jeho partner byl starší a dobře situovaný, což jak sám Cyril konstatoval, od svého druhu vyžaduje (C37: *...Chci, aby mě chlap rozmazloval.*) Zároveň mu tehdejší přítel poskytl zázemí v době, kdy odešel z domova (C17:

No ten můj přítel má hotel a hospodu, takže sem se nebál, že nebudu mít kam jít.). Homosexuální partner byl pro Cyrila spojnicí s dalšími gayi (C31: Díky tomu příteli spoustu. Měl spoustu kontaktů, jezdili jsme pařit do různých klubů a seznamoval mě se svejma kámošema.). Kontakt s dalšími homosexuály Cyrila utvrzoval v jeho identitě a sám řekl, že je na ni hrdý. V souvislosti s tím vypověděl, že o jeho orientaci vědí pravděpodobně všichni, kdo ho znají. U Cyrila se jako v předchozích případech střídala období nevázaných kontaktů a vážnějších vztahů. V současné době žije ve čtyřletém vztahu a chystá se s partnerem nechat registrovat (C40: Chtěli bysme děti. Dost o tom mluvíme. V létě se budeme brát. C41: Ani mi o tom nemluv, teď děláme vejslužky a plánujem rozlučky..mrtě toho ještě, ale je to skvělý, já si to užívám.). Ve výroku je zmíněno přání mít děti. To bylo pro Cyrila podobně emočně nabitě téma, jako reakce rodičů na coming out. Cyril s dětmi pracuje a má k nim velmi blízko, možná také proto je pro něj perspektiva budoucnosti s dítětem tak důležitá. Velmi kritizoval systém adopcí a matky neplnící svou roli (C42: Určitě v tej rodině. My si nemůžem jentak říct, začnem to zkoušet a mít dítě. A já s dětma pracuju, ty vole..kolik je rodičů, co na ty děti kašlou, nevěnujou se jim ani je třeba nechtěj. Kolik dětí je v kojeňákách a budou žít po ústavech, protože gayové nemůžou adoptovat...). Cítí potřebu někomu věnovat bezvýhradnou péči a to ho frustruje, protože se setkává s dětmi, kteří ji od svých biologických rodičů nedostávají (C42: ...Já bych to dítě zbožňoval, zajistili by sme ho, dali mu všechno a stát nám to nedovolí. A tímhle zákazem netrpíme jenom my, ale i ty děti, který by mohli mít rodinu a budou mít jenom tetu na směny. Tohle mě vždycky tak sebere ty vole.).

David má v současné době přítele a bydlí s ním ve společné domácnosti. Prožil více delších vztahů a postupně přicházel na to, co od vztahu čeká a to v současném partnerovi našel. Z Davidových výpovědí vyplývá, že je s přítelem spokojený, spokojenější než když žil sám. Mají společné známé, se kterými se vídají (D25: Nikoho jsem nevyhledával, spíš jsem se seznamoval a občas se stalo, že jsme o sobě zjistili tohle, ale to je jenom další rozměr, bavíme se samozřejmě i s heterosexuálními páry.). Budoucnost s partnerem vidí v prohlubování vztahu, sdílení koníčků a zájmů, žádnou výraznou změnu si nepřeje (D37: Myslím, že se toho už moc nezmění, samozřejmě koničky, ale já doufám, že se to bude spíš prohlubovat než měnit.). Necítí žádnou zátěž v podobě neexistujících vnoučat pro své rodiče, protože o ty se postarali jeho dva sourozenci.

7.5 Homosexuálové a jejich okolí

Alešovo okolí před jeho coming outem nepřišlo do styku s žádným jiným gayem a on i jeho rodina měli poměrně dlouho pocit, že se jich to netýká (A16: *Jako ne úplně negativní, nikdo z rodiny není homofob nebo tak, ale ani jsme žádného neznali, takže to bylo prostě něco, co se nás netýká.*). Aleš má stále v živé paměti jeden matčin názor z období před coming outem o tom, že homosexuálové by neměli mít možnost adoptovat děti (A16: *Vím, že máma tenkrát nesouhlasila s tím, že by homouši měli adoptovat děti, že to je pro to dítě strašný, nemít mámu.*). To prohloubilo Alešův pocit viny za neschopnost naplnit roli otce a manžela (A21: *Tohle je těžký. S našima je to v pohodě, ale dycky budu mít v hlavě, že jedinej syn jim nikdy nedá vnoučata, nepudou na svatbu..tyhle věci mě mrzí.*). Aleš se po coming outu setkal se zvědavostí známých, což ho překvapilo, ale vzhledem ke své klidné povaze takové projevy přecházel. Sám se svou orientací netají, ale nemá potřebu ji sdělovat všem, je to pro něj osobní věc (A29: *Nesleduju to, nějak se tím netajím, hlavně co mám přitele, ale taky to nikomu necpu.*). Zažil také nepříjemné situace, kdy se musel vyrovnávat s nevhodnými poznámkami okolí, ale bere je s nadhledem, nevidí jako důvod těchto nářeků svou orientaci, nýbrž omezenost těch, co je říkají (A31: *Občas slýchám takový poznámky na hraně. Když už tak jako posměšky. A32: No příjemný to není, ale беру to tak, že když je někdo vůl a bude si chtít z lidí dělat p-del, vždycky si něco najde. Na to nemusím být gay.*). Od svého okolí by si přál toleranci. Má trochu pocit, jako by lidé přednostně viděli jeho homosexualitu a ne jeho osobnost jako celek (A46: *Když v tom žiju, chtěl bych, že jo toleranci, prostě nic zvláštního. Snažil bych se k nim nechovat jako ke zvířátkům v cirkuse. Byly by to lidi jako já.*)

Bedřich označil místo, kde vyrostl jako zapadákov a nepochopení rodičů si vysvětluje také tím, že tam žijí celý život a okolní svět je jim vzdálený. Osvěta o homosexuálech probíhající poslední léta se jich pravděpodobně nedotkla. (B11: *Jako jestli se ptáš na rodinu, tak tam je to všechno docela v háji. Mám starší ségru, ta už má děti, takže přesně zapadá do zapadákova, kde sem vyrost.*). Bedřich svou orientaci dokázal pojmenovat i díky tomu, že toto téma už ve společnosti není tabu a o homosexualitě se mluví. (B22: *Tak deska už se o tom všude mluví, tak nejsem blbej, sem to poznal, že je to jiný.*). Nesetkával se s urážkami od okolí ani jinými nepříjemnostmi. Jediné nářky, které slýchá, jsou směřovány od kolegů v práci a je přesvědčen, že je ale myslí dobře. (B25: *Když se přestali v práci bát, že to na ně zkusim, tak si to sedlo a teď si dělají srandu. Ale v dobrým.*). Nepřipadá mu spravedlivé, že homosexuálové nemohou adoptovat děti, ale není to něco, čím by se intenzivně zabýval. Je

vděčný za své blízké okolí (B40: *Tak já sem to zažil, takže normálně. Já sem měl štěstí na lidi kolem sebe, tak bych se choval taky tak.*). Nepřál by si žádné zvláštní zacházení, protože zda se mu líbí muži nebo ženy, není podstatný rozdíl.

Pro Cyrila bylo obtížné odpoutat se od emocí z rozhovoru o adoptcích dětí, proto se jeho názory na postoje společnosti nesly v podobném duchu (C43: *Nezakazoval bych jim starat se o děti, o který se nikdo starat nechce. Měli by se stydět, že takovej dětem berou šanci mít domov. A proč? Protože jsme teplí? Můžeme je snad nějak nakazit? Nebo jim nedáme vzor?*). Porovnával se s ženami, které nefungují jako matky, ačkoli děti mají (C44: *Dobře, ženská nikdy nebudu, ale když nechaj děti fetačce nebo ženský, co se o ně vůbec nestará, je to lepší vzor než dva milující tátové? Tak kde to sme.*). Co se týče zkušeností s nepřijetím od okolí, setkal se s nevhodnými narážkami na svou orientaci, ale na vše vždy našel odpověď. Sám sebe hájí přede všemi (C28: *Jako mě nikdo sr-t na hlavu nebude, určitě ne nějakej osumnáctiletej blbeček, co doma kouká na porno a mě bude něco vysvětlovat? Jel sem si svoje, a když bylo potřeba, já mám pusu prořízlou dobře.*). Podle Cyrilových výpovědí má zkušenosti být středem pozornosti, být jiný. Střední školu ve třetím ročníku přerušil kvůli nepříznivé situaci s rodiči, nastoupil poté do jiné třídy a v prvních dnech všem oznámil, že je homosexuál (C29: *No já jsem střední na rok přerušil, ve třetáku, takže moje třída už byla po maturitě a šel sem mezi cucáky. S holkama si rozumím vždycky, byly tam dvě takový drštičky, moje krevní skupina, tak se to dalo v klidu.*).

David ve svých výpovědích často zasazuje okolí do kontextu město versus vesnice. Z jeho pohledu je vesnice pro gaye nehostinná, oproti tomu město poskytuje anonymitu, kterou jak vyznívá z celého rozhovoru, David preferuje (D27: *Město je něco jiného a to jsem věděl, když jsem se sem stěhoval. Tady to je prostě normální, nikdo se nad tím nepozastaví a já už mám trochu věk na to, aby se po mně kvůli orientaci někdo vozil., D16, D17, D23*). Ve městě se pozornost rozptýlí mezi velké množství lidí a podle Davida nejsou homosexuálové tak zajímaví, oproti výstředním osobám (D28: *To určitě a taky je jiná doba, když to sleduju, dneska se s tím nikdo netají a proč taky. svět je plnej exotů, tak proč by někdo řešil gaye.*). O problematice adopcí má přehled, pro některé z jeho známých je to důležité téma, ale David by děti nechtěl, proto pro něj důležité není (D38: *Znám páry co hodně řeší děti, ale to se mě netýká. Jsem realista. Nešlo by to, i kdybych chtěl, ale já to opravdu k životu nějak nepotřebuju.*).

7.6 Postoje k genderovým rolím

Aleš se od svého okolí setkal s dotazem ohledně mužnosti a ženskosti pouze jednou. Sám se s takovým dělením neztotožňuje, podle něj se ve vztahu jedná spíše o dominanci a submisi, která vychází z životních zkušeností a povahy jedince (A35, A36, A37: *No vidím to tak, jako když se u heteráků pozná podpantoflák. U nás je to stejný, prostě je někdo trochu víc vůdčí a druhý se zas rád nechá vést.*).

Z Bedřichových blízkých přátel se na role ve vztahu muž-muž zeptal téměř každý. Bedřich toto rozdělení úplně neodmítá, ale podle výpovědí jsou oba s partnerem maskulinně identifikovaní homosexuálové, proto je pro ně rozdělení mužská a ženská polovina nevhodné (B32: *My spolu zatím nežijeme, ale já na to praní a žehlení moc nejsem, takže bych jako ženská nestál za nic., B34: My jsme prostě oba chlapi.*). Bedřich si myslí, že díky tomu, že jsou s partnerem stejného pohlaví, rozumí si lépe. Oproti heterosexuálům se v životě necítí o nic ochuzen (B39: *S chlapem můžu jít na pivo. Ne no prostě chlap s chlapem si víc rozumí.*).

Z Cyrilových výpovědí se dá usoudit, že sám sebe vnímá jako feminin typ a vyhledává v partnerovi naopak maskulinní typ (C37: *U nás jsem ženuška já. My si tak i někdy říkáme. Chci, aby mě chlap rozmazloval.*). S rozdělením genderových rolí na mužské a ženské souhlasí a sám se v ženské roli cítí dobře. Myslí si, že je to tak u většiny homosexuálů (C38: *Je to v povaze, gay to vždycky pozná.*).

David se nejsilněji ze všech respondentů ohrazoval proti rozdělení gayů na ženské a mužské typy. Důrazně odpovídal, že jeho se na tyto otázky nikdo neptá a dokonce právě tohle uvedl jako stereotyp, který mu není příjemný (D29: *Ani ne, jediné možná to, že bysme měli být dámičky. To je k smíchu. Vypadám snad jako slečinka?*). Stojí si za svou maskulinitou a distancuje se od homosexuálů, kteří mohou působit zženštile, stejně tak vidí svého partnera. (D34: *Jak jsem říkal, nás se nikdo neptá, protože to se tak u nás nedá říct. Ani nikdy předtím se mi to nezdálo nebo nenapadlo mě to. My jsme oba muži se vším všudy, je to dost vyvážený. Asi i tím, jak jsme oba žili i sami, umíme se o sebe postarat se vším všudy, tak to po sestěhování šlo nějak napůl.*). Myslí si, že u některých párů to pozorovat lze (D33: *Je to vidět podle chování, trochu i stylu, někdo je takovej víc- jak bych to řekl- vymazlenej? Jemnější?*).

8 Zodpovězení výzkumných otázek

V následující kapitole budu zodpovídat čtyři stanovené výzkumné otázky. Odpovědi vychází z předchozího interpretování dat. Řešení těchto výzkumných otázek se vztahuje pouze na tento konkrétní soubor respondentů a nedá se zobecnit na celou homosexuální komunitu.

VO1: Jak reakce rodiny na coming out homosexuálního muže ovlivňuje postoj k sobě samému?

Po analýze dat se dá říci, že všichni respondenti byli ovlivněni reakcemi a chováním svého domácího prostředí. U jednoho z respondentů (Aleš) i přes velmi dobře fungující rodinné vztahy stále přetrvává pocit viny z možného zklamání rodičů. Svou identitu jako gaye přijal, nicméně ho stále trápí nenaplněná očekávání, která by jako heterosexuál naplnil. Tato očekávání se vztahují k roli otce a manžela. U žádného jiného respondenta se takto silně vina neobjevila a domnívám se, že je to z části povahou respondenta a z části tím, že jeho rodiče jiné dítě nemají a tudíž není nikdo, kdo by ho ve zmíněných rolích nahradil. U dvou respondentů (Bedřich, Cyril) se objevil pomáhající sourozenec, který plnil funkci prostředníka mezi rodiči a synem a usměrňoval napětí v rodině. Byl jakýmsi zkušebním mezičlánkem pro coming out. U posledního respondenta se podporující sourozenec neobjevuje, ale respondentovi sourozenci mají své rodiny a nevzniká zde tlak na pokračování rodu, jako u prvního respondenta. Poslední respondent se rodičům nikdy nepsvěřil, kvůli strachu ze zklamání, které podle něj zažívají u dalších dvou sourozenců z důvodu výběru partnerek a fungování jejich rodin. Tento respondentův postoj vedl k rozdělení života do dvou sfér, kdy je jedna nepravdivá a má sloužit pouze jako útěcha pro respondentovy rodiče. Právě tyto okolnosti mě vedou k názoru, že poslední respondent svou identitu přijal jen zčásti. Svou homosexualitu před nejbližšími stále zapírá. Jeden z respondentů zažil nepřijetí rodičů, se kterým se stále vyrovnává, protože u rodičů necítí celkovou změnu postoje. Tyto okolnosti ale nevedly k neakceptování sebe sama, vyvažující funkci plnil homosexuální partner, který dotyčného během potvrzování identity podporoval. Z výpovědí všech respondentů jsem dospěla k názoru, že pro sebe přijetí je potřeba alespoň jedna důležitá podporující osoba, nicméně se nedá říct, že postoj rodiny k homosexuálovi se na jeho duševní pohodě a rovnováze nepodepisuje.

VO2: Jaký vliv na přístup k sobě samému má odmítající/ přijímající sociální prostředí?

Všichni respondenti se ocitli v situaci, kdy jim jejich sociální prostředí neposkytovalo vhodné podmínky pro seberealizaci, ať už z důvodů nedostatku možností kontaktu s dalšími homosexuály nebo pravděpodobného společenského odmítnutí. Respondenti tuto situaci řešili stěhováním a všichni s tímto rozhodnutím konstatují spokojenost. Z výpovědí je patrné, že respondenti dopředu počítají s nepochopením a snaží se mu předcházet. Dokáží se však s konfrontací vyrovnat, protože jejich osobnost je pevně zakotvená a utvrzovaná buď dobrým ekonomickým statusem jako u posledního respondenta (Davida) partnerem (Cyril, Aleš) nebo přáteli (Bedřich). Domnívám se, že pokud by byl jedinec vystavován odmítajícímu a nepřátelskému prostředí primárně, ještě před zakotvením vlastní osobnosti, mohlo by to proces coming out výrazně narušit. Respondenti často odkazovali na štěstí na lidi, popřípadě na druhou osobu, která jim poskytuje pocit bezpečí. Všichni respondenti udržují přátelské vztahy i mimo gay komunitu. Další důležitý faktor, který má vliv na postoje okolí k respondentům je podle nich zkušenost blízkého okolí s jiným homosexuálem. Jeden z respondentů vidí přímou souvislost mezi vlídným přijetím pracovního kolektivu a jejich předchozí zkušeností s homosexuálním bratrem jednoho z nich. Další dva respondenti se domnívají, že reakce jejich rodičů byla ovlivněna nesprávnými nebo zkreslenými informacemi, které měli před coming outem. Na druhou stranu jednomu respondentovi pomohla k pojmenování vlastní orientace medializace homosexuální problematiky.

VO3: Vnímá homosexuální muž svou orientaci jako znevýhodnění v běžném životě?

Žádný z respondentů nepopisoval zkušenost se znevýhodněním kvůli své orientaci v pracovním životě nebo ve škole. Všichni však vnímají jako znevýhodnění nemožnost adoptovat děti, ať už ji pociťují sami nebo zprostředkovaně skrze jiný homosexuální pár. Žádný z respondentů se aktivně nesnaží současnou situaci změnit, ale doufají, že v zákonech České Republiky časem změna proběhne a umožní homosexuálním párům adopci. Tři ze čtyř respondentů by si přáli mít možnost adoptovat a vychovat dítě. Čtvrtý respondent po dětech netouží, má jiné životní cíle. Jako další obtížnost, se kterou se jako homosexuálové setkávají, nastává při hledání vhodného partnera, protože většinová populace je heterosexuální.

VO4: Jakým způsobem ovlivňuje partnerský vztah identitu homosexuálního muže?

V jednom z případů byl partner hlavním bodem pro ukotvení sexuální identity respondenta. Partner ho podporoval a poskytoval mu zázemí, díky čemuž nemusel zůstat v odmítavém

rodinném prostředí, ustupovat ze svých potřeb a potlačovat svou pravou podstatu. Pro všechny respondenty se ukázalo jako důležité, stýkat se s jinými homosexuály, s lidmi, kteří zažívají podobné věci, jako oni, kteří je pochopí. Všichni čtyři respondenti vyjadřují lepší pocity s partnerem, než v období, kdy žádného neměli. Fungování v páru, co se týče rozdělení genderových rolí, bylo poměrně rozličné. Jeden z respondentů se ztotožňuje s rolí ženského elementu v páru, toto rozdělení podle něj vychází z jeho povahy a zájmů. Další se domnívá, že je to spíše otázka dominance, která souvisí s požadavky obou partnerů a jejich povahou. Jiný respondent se našel v soužití s partnerem, který je maskulinní typ, stejně jako on. Nad genderovými rolemi neuvažuje. Jeden z respondentů zdůrazňoval, že vnímá ženské rysy chování u některých jiných homosexuálů, sám však u sebe ani svého partnera ženské rysy nepozoruje. Myslí si, že důvodem je oboustranná předchozí zkušenost se samostatným bydlením, kdy se oba naučili zastávat všechny činnosti a také jsou oba mužské typy povahou i vzhledem. Dá se tedy říci, že se všichni respondenti shodují v názoru na rozdělení, podle přirozených povahových rysů.

9 Diskuze

Z odpovědí respondentů je zřejmé, že objevit vlastní sexuální identitu a říct o ní svým nejbližším je obtížný a emocionálně náročný úkol, se kterým se každý respondent vypořádal po svém, podle svých možností, své povahy a aktuální situace. Na začátku psaní práce jsem se nedomnívala, jak důležité jsou pro upevnění identity homosexuálů partnerské vztahy, které se během rozhovorů ukázaly jako jeden z nejdůležitějších faktorů spokojeného života a zdárného uzavření procesu coming out.

Praktická část byla vypracována na základě poznatků sepsaných v části teoretické a získané poznatky se až na jeden případ shodují. Průběh coming out procesu odpovídá teoretickému průběhu popsaného v použité literatuře, stejně tak vývoj sexuální identity, kdy jsem se v jednom případě setkala s velmi podobným příkladem sebe objevení, jak byl popsán v jedné z knih, konkrétně první náznaky homosexuality v pubertě při vykonávání kontaktních sportů. Stejně jako šetření a výzkumy, ze kterých jsem čerpala, potvrzují názory respondentů týkající se sociálního prostředí. Celková situace homosexuálů se v průběhu let zlepšila, s agresivní a homofobní postoje se objevují jen zřídka. Zkušenosti respondentů s přestěhováním se do většího města, které jim poskytne anonymitu a větší toleranci, se neshodují s překvapivým

výsledkem výzkumu zmíněného v této práci, který ukazuje, že největší podíl homosexuálů, kteří se setkali s diskriminací, žije v Praze.

Při sestavování otázek, které jsem následně pokládala respondentům, jsem při pozdější analýze zaznamenávala nedostatky. Vzhledem k rozptylu respondentů a obtížnosti domlouvání vhodných termínů rozhovorů, jsem se s respondenty sešla pouze jednou a při analýze dat, bylo vidět, že některé z otázek by při častějším doptávání nebo rozšíření měly mnohem větší obsahovou hodnotu. Také mám dojem, že při rozhovoru, který jsem z velké části pouze zapisovala, došlo ke ztrátě některých dat, která jsem zapsat nestihla nebo si neudělala poznámku, která by zápis dostatečně vysvětlovala. Proto bych s touto zkušeností pravděpodobně takový rozhovor v budoucnu přerušila a domluvila na jiný termín, do kterého by se respondent rozhodl, zda se na něm chce nebo nechce podílet, nebo ho v krajním případě ukončila a našla respondenta jiného, čímž by ale práce přišla o jeden úplně jiný úhel pohledu.

10 Závěr

V teoretické části práce jsem postupovala od obecných poznatků ke konkrétním a specifickým případům a výzkumům. Nejprve jsem popisovala homosexualitu jako pojem, jeho definování, také obecná mínění a společenské postoje. Dále mě zajímal psychosexuální vývoj a jeho odlišnosti u homosexuálů. Dalším důležitým bodem byl proces coming out a z něj vyplývající problematika diskriminace. Kapitola partnerství, která se v praktické části ukázala, jako velice důležitá obsahuje obecný přehled průběhu výběru partnera a společného soužití a rozdělení genderových rolí v homogenní dvojici. Jako poslední kapitolu v teoretické části jsme zařadila pohled na homosexualitu jako na břímě, protože jednou z výzkumných otázek bylo, zda ji tak respondenti vnímají a popřípadě v čem jim život ztěžuje.

Pro praktickou část jsem zvolila kvalitativní výzkum realizovaný hloubkovými rozhovory se čtyřmi respondenty. Pro analýzu dat bylo nejvhodnější metodou otevřené kódování a následná interpretace technikou výkladu karet.

Po celý průběh psaní bakalářské práce mne provázel údiv smíšený s obdivem nad muži, kteří touto obtížnou cestou prošli nebo stále procházejí. Takoví se narodili, nikdo jim nedal na výběr, jací chtějí být, a přesto se setkávají se souzením sebe sama pro něco, za co nemohou a mnoho z nich se s ním vyrovná s nepoškozenou sebeúctou. Proto obdiv. Na druhou stranu ani jejich rodiče neměli na výběr, jaký syn se jim narodí. Při rozhovorech s respondenty jsem občas měla pocit, že i jejich rodiče by si zasloužili podporu a pochopení pro neuvážená slova a afektivní chování, protože rodič, který své dítě miluje, se dokáže časem přenést přes mnohé, ale také jsou to jen lidé a potřebují čas, aby se vyrovnali s novou budoucností, kterou si pro své děti nepředstavovali.

11 Zdroje

11.1 Literární zdroje

BRZEK, A. PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, J. Třetí pohlaví? Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-85526-03-4

- DENGLEROVÁ, D., ŠIRŮČEK, J., URBÁNEK, T. Psychometrika. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-836-4
- DRAPELA, V. J. Přehled teorií osobnosti. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-606-3
- FREUND, K. Homosexualita u muže. 1. vyd. Praha: Státní zdravotnické nakladatelství, 1962. ISBN 08-7184-954-5
- HENDL, J. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2
- HIML, P., SEIDL, J., SCHINDLER F. "Miluji tvory svého pohlaví": homosexualita v dějinách a společnosti českých zemí. Praha: Argo, 2013. Každodenní život. ISBN 978-80-257-0876-7
- JANOŠOVÁ, P. Homosexualita v názorech současné společnosti. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5
- KŘÍŽKOVÁ, A., PAVLICA, K. Management genderových vztahů. Praha: Management press, 2004. ISBN 80-7261-117-8
- LANGMAJER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. Vývojová psychologie. Praha: Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-195-X
- NAKONEČNÝ, M. Psychologie osobnosti. 1. vyd. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-200-0525-0
- PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, J., RABOCH, J. O sexualitě a partnerských vztazích. Praha: Galén, c2005. Makropulos. ISBN 80-7262-323-0
- PONĚŠICKÝ, J. a kol. Člověk a jeho postavení ve světě. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-861-1
- PUTNA, M. C. Křesťanství a homosexualita: pokusy o integraci. Praha: Torst, 2012. ISBN 978-80-7215-434-0
- RYAN, C., JETHÁ, C. Na počátku byl sex: kořeny moderní sexuality: jak se dáváme dohromady a proč se rozcházíme. Přeložil Petr HORÁK. Praha: Argo, 2014. Zip. ISBN 978-80-257-1169-9
- ŘÍČAN, P. Cesta životem: vývojová psychologie. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-124-7
- ŘÍČAN, P. Psychologie osobnosti-obor v pohybu. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3133-9
- SEIDL, J. a kol. Od žaláře k oltáři. Opava: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-585-6
- STUHLOVÁ, B. Život homosexuálů v současné české společnosti. České Budějovice, 2014.
- ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2014.
- WEISS, P. a kol. Sexuologie. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-2492-8
- WEISS, P., ZVĚŘINA, J. Sexuální chování v ČR-situace a trendy. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-558-X

11.2 Časopisecké zdroje

- GARNETS, L. D., et al. "Issues in Psychotherapy with Lesbians and Gay Men." *American Psychologist* 46:9, pp.964-72

FRIEDMAN, M. The Psychological Impact of LGBT Discrimination. Psychology Today, Sussex Publishers 1991-2017

Na stránce:

www.psychologytoday.com/blog/brick-brick/201402/the-psychological-impact-lgbt-discrimination

11.3 Jiné zdroje

ČADOVÁ, N. Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., tisková zpráva: Postoje veřejnosti k právům homosexuálů – květen 2015, ov150624

https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1911/f9/ov150624.pdf

11.4 Seznam tabulek

Tabulka 1 Sexuální styk s osobou stejného pohlaví.....	13
Tabulka 2 Sexuální orientace.....	13
Tabulka 6-1 Výzkumný vzorek.....	31

12 Přílohy

Příloha 1- Seznam kódů respondenta ALEŠ

Příloha 2- Seznam kódů respondenta BEDŘICH

Příloha 3- Seznam kódů respondenta CYRIL

Příloha 4- Seznam kódů respondenta DAVID

Příloha 5- Přepis rozhovoru ALEŠ

Příloha 6- Přepis rozhovoru BEDŘICH

Příloha 7- Přepis rozhovoru CYRIL

Příloha 8- Přepis rozhovoru DAVID

Příloha 1

KÓD	POPIS KÓDU - ALEŠ	ČÍSLO odpovědi
-----	-------------------	----------------

kA1	studující, většinu času mimo domov	2
kA2	negativní pocity z uvědomění	5, 15,
kA3	obava z nepřijetí	5, 15, 16
kA4	rozpoznání po 15 roce	5
kA5	nepříjemná zkušenost se vztahem s dívkou	7,8,9,12,14
kA6	pocit neschopnosti sexuálního kontaktu	8,9
kA7	odpor při intimním kontaktu s dívkou	8,9
kA8	nechci, aby si ona něco vyčítala	9,10,12, 13
kA9	pochopení ze strany kamarádky, podpora	14, 15, 30
kA10	odmítání vlastní sexuální identity	10,15
kA11	okolí nepřišlo do kontaktu s žádným jiným gayem před c-o	16
kA12	matka proti adoptujícím gayům	16,17
kA13	strach z odmítnutí a odstrčení od matky	17, 18
kA14	milující a chápající matka	19
kA15	hluboká láska k rodičům	18,19,
kA16	přijímající otec s nadhledem	19
kA17	pocit studu	18
kA18	pozitivní pocit z přijetí	19
kA19	pocit smutku z nenaplnění požadavků (role otce, manžela)	21
kA20	nenechal by se do změny tlačit	22,23
kA21	spokojenost díky partnerovi	24
kA22	pocit osamělosti před navázáním vztahu s partnerem	24,25,26
kA23	potřeba sdílení s dalším homosexuálem	25,26,
kA24	zvědavost, vyzvídání okolí po c-o	27, 28
kA25	tolerance vůči reakcím okolí	28,29, 32
kA26	zkušenost s posměšky a narážkami	31
kA27	nepříjemný pocit z provokujících narážek okolí	32
kA28	nadhled nad homofoby	32
kA29	sdílení partnerových starostí z minulosti	34, 38,39
kA30	sám sebe vidí jako dominantnějšího z páru	38
kA31	neztotožnění se s dělením genderu role muž/žena u gayů	36,37,
kA32	pečující osobnost A., ohleduplná osobnost	37, 13,
kA33	obdiv vůči partnerovi pro zvládání obtížných situací	39, 34
kA34	potřeba chemie ve vztazích	41
kA35	přání společného bydlení	42
kA36	přání udržení si současného vztahu	42
kA37	doufání v možnost adoptování dětí homosexuálním párem	43
kA38	srovnávání se s jinou menšinou	43
kA39	obava z dalšího obtížného hledání partnera	44
kA40	hetero vzdávají vztahy pro maličkosti, gay to nedělá	45
kA41	váží si vztahů	44
kA42	přání tolerance od společnosti	46
kA43	pod pojem já jsem patří i gay	47

Příloha 2

KÓD	POPIS KÓDU - BEDŘICH	ČÍSLO odpovědi
-----	----------------------	----------------

kB1	samostatné bydlení	2, 9
kB2	úleva z uvědomění	5
kB3	negativní pocity z tápání ve vlastní orientaci	5
kB4	faktor podporujícího sourozence	3,18, 19,12
kB5	rozpoznání po 15 roce	6
kB6	sny jako signifikant homosexuality	7
kB7	počáteční snaha o potlačení orientace	8
kB8	negativní zkušenost se vztahem s dívkou	8,9, 21
kB9	dvouletá prodleva od zjištění ke sdílení	9
kB10	samostatné bydlení oddalující sdílení	9
kB11	svěření se kolegům	9
kB12	první sdílení jako pozitivní zkušenost	10, 25
kB13	tolerance k homosexuálům díky předchozí zkušenosti	10
kB14	rodina zakládající si na tradičním modelu Ž+M+D	11, 12, 17
kB15	rodiče tají synovu orientaci před okolím	12,13, 14
kB16	rodiče odmítají poznat synova partnera	12
kB17	rodiče se za synovu orientaci stydí	12
kB18	rodiče do té doby neměli podezření na synovu orientaci	15
kB19	přijetí své orientace navzdory komplikacím v rod. vztazích	16, 41,38
kB20	bezradnost rodičů- gay nezapadá do jejich stereotypů	20
kB21	vyšší věk rodičů ztěžuje přijetí	20
kB22	poznání své identity díky odtabuizování homosexuality ve spol.	22
kB23	město jako příznivější prostor pro gaye	27, 11, 14
kB24	pocit neférových podmínek gayů k adoptcím	28
kB25	pozitivní pocity díky partnerovi	35, 36
kB26	experimentování s muži, užívání si	27, 30
kB27	okolí zajímá genderové rozdělení	31
kB28	oba jsme muži	34
kB29	rozdělení genderu podle dělení činností m/ž role	32
kB30	pocit plnosti života	38
kB31	přání mít v budoucnu děti	37
kB32	porozumění díky stejnosti pohlaví	39
kB33	šťěstí na lidi	40, 25
kB34	dlouhodobý vztah	29
kB35	pod pojem já patří gay	42

Příloha 3

KÓD	POPIS KÓDU - CYRIL	ČÍSLO odpovědi
-----	--------------------	----------------

kC1	bydlení s přítelem	2
kC2	faktor podporujícího sourozence	3, 8, 9, 16
kC3	celoživotní vědomí vlastní identity	5
kC4	tanec jako koníček	6
kC5	z pohledu okolí ženské zájmy	6, 7
kC6	naprostá spokojenost s vlastní orientací	7
kC7	homosexualita jako koníček	7
kC8	přítel jako důvod pro sdílení	8, 12
kC9	je sám sebou, žádné zatajování před okolím	6, 7, 8, 27
kC10	tajnosti před rodiči	8,9
kC11	prudérní rodiče	8
kC12	otec odsuzující gaye	10
kC13	emocionální zátěž na vzpomínkách se sdělením rodičů	11
kC14	otec reagující násilím na sdělení	12
kC15	regulující matka	12
kC16	rodiče vyžadující změnu orientace k normě	12
kC17	stojí si za svou identitou	13, 19, 23
kC18	útěk z domova, kvůli zákazu styku s přítelem	13, 14
kC19	malá míra empatie vůči rodičům	15, 19
kC20	starší partner poskytující zázemí	14, 17
kC21	vztek na rodiče	15,19
kC22	žádná zkušenost s dívkou	20, 21
kC23	zklamání z nepochopení rodiči, z odcizení	19, 22,23, 26
kC24	cílevědomost, spokojenost se svým životem	24
kC25	podporující přítel	25
kC26	vyhraňování vůči narážkám hetero	27,28, 34
kC27	přerušování studia po c-o	29
kC28	rozumí si s opačným pohlavím	29, 8
kC29	pyšný na svou homosexualitu	30, 19
kC30	homo partner jako most k dalším gayům	31
kC31	zájem o módu, kosmetiku...	32, 33
kC32	experimentování s muži, užívání si	36, 39
kC33	v dlouhodobém vztahu	36, 39
kC34	sebeidentifikace jako ženského elementu	37
kC35	vyžadující zaopatření od partnera	37, 14, 17
kC36	gender je v povaze	38
kC37	přání mít v budoucnu děti	40
kC38	brzké registrování	40,41
kC39	nadšení ze svatby	40,41
kC40	pocit neférových podmínek gayů k adoptcím	42, 43
kC41	láska k dětem	42, 44
kC42	hluboké emoce ohledně nemožnosti adoptovat	42,43, 44
kC43	sebejistota v zabezpečení dítěte	42, 44
kC44	kritika špatných matek	42, 44
kC45	kritika systému	42, 43, 44

Příloha 4

KÓD	POPIS KÓDU - DAVID	ČÍSLO odpovědi
kD1	společné bydlení s partnerem	2
kD2	zdráhavost v projevu	4
kD3	pocity vyčerpání z uvědomění	5
kD4	nechuť kvůli orientaci cokoli měnit	5
kD5	uvědomění vlastní orientace krátce před 15 rokem	6
kD6	koníček fotbal jako příležitost k sebezpoznání or.	6, 7,9,10
kD7	strach z odhalení kýmkoli	7, 10, 11, 22, 23
kD8	vnímání homosexuality jako důvodu k posměchu	11
kD9	tajné schůzky, první experimenty	12
kD10	snaha potlačovat svou přirozenost	13
kD11	sdílení pouze s chlapcem na experimenty	14, 15
kD12	intr jako únik od předstírání	14, 22
kD13	na vesnici tabu	16, 17
kD14	nikdy se rodičům nesvěřil	17
kD15	rodiče idealizující si syna	18
kD16	prvky dvojího života	18, 19, 20, 22, 24
kD17	přesvědčení o zklamání rodičů v případě odhalení	18, 19
kD18	vykonstruování osobnosti pro rodiče/ lepší než sourozenci	19
kD19	experiment s dívkou, potají v příp. neúspěchu	21
kD20	rozhořčení nad neúspěchem vztahu s dívkou	21
kD21	záměr utajit orientaci před rodiči navždy	18, 24,
kD22	netajení se v práci	24
kD23	stykání se s jinými homosexuály, velmi vybíravé	25
kD24	město jako příznivější prostor pro gaye	22, 27, 28
kD25	gaye by společnost řešit neměla, nejsou problémoví	28, 41,42
kD26	nesouhlas s gayem jako zženštilým mužem-stereotypy	29, 32, 33
kD27	zakládání si na své mužské osobnosti	29, 31, 32, 33,
kD28	oba jsme muži	34
kD29	v dlouhodobém vztahu	25, 30
kD30	rozdělení genderu podle chování, stylu	33,34
kD31	ve dvojici je to jednodušší	35
kD32	prošel více vztahy	36
kD33	hledání podobností s het vztahy	35
kD34	děti nechce, k životu nepotřebuje	37
kD35	budoucnost v práci, koníčkách, prohlubování vztahu	37
kD36	díky lžím mu rodiče do života nemluví, jen jeho sourozencům	39
kD37	srovnávání se s jinou menšinou	42
kD38	dnes už postoje společnosti nekritizuje	43
kD39	v minulosti pocit nespravedlnosti vůči gaům	43
kD40	já jsem- nedá se to takhle shrnout	44,45

Příloha 5

Rozhovor Aleš, 22 let
J: Kolik je vám let?
A1: 22
Žijete s rodiči nebo sám?
A2: Žiju ještě u rodičů, ale studuju vejšku jinde, takže jsem většinu času na bytě
Máte sourozence?
A3: Ne, bohužel ne. Jsem jedináček
Můžeme jít otevřeně k věci?
A4: Jo, tak proto jsme tu.
Když jste si uvědomil, že jste gay, jak vám bylo?
A5: ÚÚ jak mi bylo. Dost hrozně, aby pravdu řekl. Říkal sem si, že to bude děsnej průser. Pardon.
Kdy to přibližně bylo?
A6: Jako když už jsem to věděl určitě? V šestnácti. Což je dost pozdě, podle kamarádů, co si tím taky prošli.
Jaká událost byla rozhodující?
A7: No úplně jednoduše. Začal jsem chodit s jednou holčinou a to byla katastrofa. V čem? A8: Dokud jsme byli na začátku, bylo to vlastně normální. Rád jsem si s ní povídal, nevadilo mi ani jí držet za ruku, obejmout, pusa už byla trochu horší no a to další si asi umíš představit. Prostě to nešlo. Myslíš fyzicky? A9: Jo, ale i metálně. Prostě mi to připadalo nechutný. Bylo mi pak hrozně, protože ona si nejdřív myslela, že je něco s ní, protože to byl první vztah pro voba. Pak jsi jí to vysvětlil? A10: Nejdřív mi to nedocházelo..žádnýho gaye jsem neznal, nenapadlo mě to. Spíš jsem si myslel, jestli nejsem nemocnej i třeba na psychologa. Bylo to těžký období a ona v tom nějak jela se mnou i dál. Byli jsme nejdřív dobrý kamarádi.
Napadlo vás, že to zkusíte potlačit? Nebo to byla úleva vědět, mít jasno?
A11: Zkusili jsme to ještě jednou. Abych měla jasno, chtěli jste spolu spát? Jo, přesně tak. A to podruhé? A12 To bylo snad eště horší, protože mi bylo jasný, že si to bude ona vyčítat.
Jak dlouho trvalo, než jste to někomu řekl?
A13: Asi je ti už jasný, že jsem to řekl jí. Nebyl jsem si úplně jistej, nikdy jsem to s chlapem nezkusil ani mě žádněj nějak neoslovil, ale v tu chvíli jsem jenom nechtěl aby to zůstalo na ní. Aby si něco vyčítala. Tak jsem jí řekl, že si myslím, že jsem na kluky. To chtělo asi hodně odvahy.
Komu? Jakou reakci jste dostal?
A14: Nejdřív mi to nevěřila, prej jestli jí nechci nemusím si nic vymejšlet, ale jak jsem říkal, jsme kamarádi strašně dlouho, tak jsme prostě mluvili a mluvili. Ona byla úžasná. První večer šla domů, že to chce strávit. Pak mi hrozně pomáhala. V čem? A15 Trvalo to tejdny..spíš měsíce. Byl jsem v prdeli. Nechtěl jsem bejt teplej. Měl sem pocit, že to nikdo nepochopí. Kamarádka mě prostě poslouchala, moch jsem bejt u ní až do večera, když jsem se bál jít domů, aby něco nepoznali. Byl jsem v tu dobu dost paranoidní.
Jaký názor na homosexuály převažuje mezi lidmi, se kterými se stýkáte, se kterými jste vyrostl? Ptám se pro představu, s čím jste do toho šel.

<p>A16: Jako ne úplně negativní, nikdo z rodiny není homofob nebo tak, ale ani jsme žádného neznali, takže to bylo prostě něco, co se nás netýká. Víím, že máma tenkrát nesouhlasila s tím, že by homouši měli adoptovat děti, že to je pro to dítě strašný, nemít mámu. Myslel jsi na to, když jsi věděl, že se tě to týká? A17: Pokaždý když sem jí viděl. Zní to strašně dětinsky, ale já se fakt bál, že už mě nebudou chtít.</p>
<p>Co na to říkali rodiče?</p>
<p>A18: Řek jsem to nejdřív mámě. Ona věděla, že se něco děje, často se ptala, už chtěla jít i do školy, jestli mě někdo nešíkanuje. Takže sem musel. Byla zaražená. Pak dost brečela. Šel sem před barák, aby na mě nemusela koukat a řval sem taky. Ještě sem to neřek, ale máma je skvělá, mám jí hrozně rád a od té doby asi eště víc. Ona prostě přišla a vzala mě dovnitř. Pak bulela znova. Protože nechtěla abys byl gay? A19 To sem si taky myslel, ale ona mi pak řekla, že nechce, abych se trápil. Nebudu si vymyšlet, mně se stalo to nejlepší, v co našinec může doufat. Prostě jsme jeli dál. Brali mě prostě tak, jak to je. Pak jsem to s mámou řek tátovi. Ten si nejdřív myslel, že to je vtip. Pak byl strašně tichej. Šel se projít se psem a když se vrátil, zeptal se mě, jestli už mám chlapa. To mě rozsekalo. Dost to uvolnilo atmosféru.</p>
<p>Zmínili se, že už to třeba tuší? Jestli ano, z čeho?</p>
<p>A20: Ne o tom jsme nemluvili</p>
<p>Měl jsi někdy pocit, že kdybys byl hetero, bylo by to v rodině lepší?</p>
<p>A21: Tohle je těžký. S našima je to v pohodě, ale dycky budu mít v hlavě, že jedinej syn jim nikdy nedá vnoučata, nepudou na svatbu..tyhle věci mě mrzí.</p>
<p>Šel na tebe někdo s tím, že to třeba není pravda? Ať to zkusíš nejdřív s holkou?</p>
<p>A22: Ne to ne, já si docela vybírám, komu to řeknu. Je to osobní věc.</p>
<p>Zkusil jsi to někdy? Sám od sebe nebo s nějakým nátlakem?</p>
<p>A23: Jo s tou kamarádkou a do toho mě nikdo netlačil. To bych se nenechal</p>
<p>Než sis to sám pro sebe pojmenoval, zažíval jsi nějaké deprese? Těžké chvíle, protože bys nevěděl, co s tebou je?</p>
<p>Jak se vidíš dneska? Jsi spokojený tak, jak to je?</p>
<p>A24: Teď spokojenej sem. Mám přítele, tak určitě proto. Kdybych byl sám, bylo by to horší.</p>
<p>Byl ti někdo oporou?</p>
<p>A25: On je moje opora, nejsem na to sám. A předtím jsi měl pocit, že jsi na to sám? A26: To ne tak úplně, kamarádku jsem měl, ne že bych to neměl komu říct, jenže pořád to byla holka a ten kdo si tím neprojde, prostě nemůže vědět, jak člověku je.</p>
<p>Byl někdo, třeba z kamarádů, kdo by se s tebou kvůli orientaci přestal bavit?</p>
<p>A27: Spíš naopak..když se to dozvědělo pár lidí, kterejm sem to ani sám neřek, chtěli se bavit, trochu vyzvídali. A jak si reagoval?A28: Nejsem konfliktní typ, nic sem neřikal, ale bylo mi to divný.</p>
<p>Ví tvoje okolí, že jsi gay? Myslíím i ve škole/ práci? Jak jsi k tomu došel?</p>
<p>A29: Nesleduju to, nějak se tím netajím, hlavně co mám přítele, ale taky to nikomu necpu.</p>
<p>Máš přátele mezi gayi? Vyhledával jsi je? Proč?</p>

A30: Jo to mimochodem taky díky kámošce, hledala na netu chat z našeho kraje a na první sraz šla se mnou.
Co spolužáci/ učitelé/ kolegové? Má na vaše vztahy nějaký vliv to, že jsi gay?
A31: Občas slyším takový poznámky na hraně. Když už tak jako posměšky. A jak to zvládáš? A32: No příjemný to není, ale beru to tak, že když je někdo vůl a bude si chtít z lidí dělat prdel, vždycky si něco najde. Na to nemusím bejt gay
Je něco, co tě na stereotypech o gayích vyloženě štve?
A33: Ne to vůbec, tohle neřeším. Proč? Nesetkávám se s tím.
Máš teď přítele? Měl jsi někdy nějakého?
Potkal tě před nebo po coming outu?
A34: Potkali jsme se až potom, ale on to měl o hodně složitější než já.
Ptal se vás někdy někdo, kdo je ve vztahu muž a kdo žena?
A35: Jednou sem to slyšel.
Myslíte, že se to dá takto říct?
A36: Podle mě to není úplně přesný. Je to spíš o domimanci.
Podle čeho by se to poznalo?
A37: No vidím to tak, jako když se u heteráků pozná podpantoflák. U nás je to stejný, prostě je někdo trochu víc vůdčí a druhý se zas rád nechá vést.
Jak nad sebou uvažujete vy, z pohledu genderových rolí?
A38: Ve vztahu co mám, se rád starám a líbí se mi, když mě ten druhý nechá. Prostě to mám takhle. Ne že bych se nikdy nenechal opečovávat, ale je pro mě víc přirozený bejt ta skála.
Pomohl ti se se vším vyrovnat/ ty jemu? (partner)
A39: Rozhodně. On to měl těžší. Máma se chová jako když nic neví a tátovi to zakázala říct. Takže jste se potkali v těžké situaci? A40: Přesně tak. On je ale hrozně silná osobnost. Já bych tohle asi nedal a on to zvládnul.
Podle čeho sis vybíral, co bylo důležité, abys do vztahu šel?
A41: To je asi stejný jako u heteráků. Potřebuješ chemii, a pak zjišťuješ, jestli je tam i něco víc. Jestli si máte co říct.
Přemýšlel jsi nad tím, jak by tvoje vztahy vypadaly za 10 let? Kde bys chtěl být?
A42: Jasně že jo, ale spíš polehku. Zatím vím, že s přítelem chci zůstat a plán do dalších let je určitě zkusit spolu bydlet, najít si doboru práci.
Cítíš se v něčem ochuzený oproti heterákům?
A43: První co mě napadne jsou ty děti. Pořád nějak doufám, že se něco změní, ohledně adopcí a práv gayů. Ale to i oproti lesbám. Lesby si to dítě prostě můžou nějak sehnat, neříkám že to mají úplně lehký, ale určitě lehčí než my.
A z druhé strany- je něco, v čem máte oproti heterákům výhody?
A44: Takhle jsem nad tím ještě nepřemýšlel. U mě je to tak, že jak jsem na to byl dva roky sám- jakože bez přítele, tak si toho teď vážím. Není lehký si v takový menšinu najít partnera. Takže jestli tomu dobře rozumím, vážíš si vztahů víc? Protože je těžší někoho najít? A45: Jo, myslím, že gay kterej stojí o vážněj vztah, si na něm dá víc záležet, nerozejde se kvůli kravině, protože nechce zase hledat.

Zkus si něco představit. Heterosexuálů jsou na světě 4%, jak by ses k nim choval, jak by ses na ně díval?
A46: Když v tom žiju, chtěl bych že jo toleranci, prostě nic zvláštního. Snažil bych se k nim nechovat jako ke zvířátkům v cirkuse. Byly by to lidi jako já.
Kdybys měl někomu vysvětlit, jak žijí gayové, co je pro ně důležité a jak se k nim má společnost chovat, co bys jim řekl?
Už jsme skoro u konce, hodně jsem se toho dozvěděla. Pro úplnost pohledu do tvé situace bych ráda věděla ještě něco. Kdybys začala větu Já jsem...a chtěla bych abys ji dokončil. Samozřejmě z tvého pohledu.
A47: Já jsem, Já jsem...Aleš, gay, chlap, syn, kamarád, přítel, student, klidás, kytarista...

Příloha 6

Rozhovor BEDŘICH 24 let
J: Kolik je vám let?
1: Je mi 24
Žijete s rodiči nebo sám?
2: Sám v bytě.
Máte sourozence?
B3: Mám, starší sestru.
Můžeme jít otevřeně k věci?
B4: Ano.
Když jste si uvědomil, že jste gay, jak vám bylo?
B5: Když jsem si to uvědomil, tak se mi docela ulevilo. Nejhorší bylo to přemýšlení před tím.
Kdy to přibližně bylo?
B6: Až v 19, to zanedlouho asi 5 let.
Jaká událost byla rozhodující?
B7: Začalo se mi zdát o kámošovi.
Napadlo vás, že to zkusíte potlačit? Nebo to byla úleva vědět, mít jasno?
B8: Tak já jsem to potlačoval. Měl jsem přítelkyni. Se vším všudy, ale s tím co mám teď, se to nedá srovnat. S Andreou to byl jenom trapnej pokus o vztah.
Jak dlouho trvalo, než jste to někomu řekl?
B9: Vlastně víc než dva roky. Pořád jsem s tou holkou chodil, s našima sem nežil, takže nebyl důvod doma něco říkat. Nejdřív to prasklo v práci, chlapi prostě mluví a nějak pořád do mě šli, až jsme se jednou vožrali a já jim to řek.
Komu? Jakou reakci jste dostal?
B10: V práci úplně v pohodě, pak jsem zjistil, že kolega má bráchu gaye, tak možná i proto to brali všichni tak v poho. Víš jak, nebyl jsem první.
Jaký názor na homosexuály převažuje mezi lidmi, se kterými se stýkáte, se kterými jste vyrostl? Ptám se pro představu, s čím jste do toho šel.
B11: Jako jestli se ptáš na rodinu, tak tam je to všechno docela v háji. Mám starší ségru, ta už má děti, takže přesně zapadá do zapadákova, kde sem vyrost.

Co na to říkali rodiče?
B12: a s rodičema se sice bavím, ale myslím, že ani jejich kamarádi nevědí, že sem gay. Z jejich pohledu to není něco s čím se chlubit. Se segrou a švagrem se bavíme normálně, znají i můho přítele, ale k našim bych ho vzít nemoch. Neberou to dobře? B13: My se spolu bavíme, ale nebyli by rádi, kdyby se to o mě u nás vědělo. Jak si na to přišel? B14: No třeba když se mě někdo na vesnici zeptá, kdy se budu ženit, naši strašně začnou řešit zahradu a cokoli jinýho, aby se to zamluvilo.
Zmínili se, že už to třeba tušili? Jestli ano, z čeho?
B15: já byl od 15 na intru a když jsem byl doma, tak skoro pořád s holkou, takže ty to netušili vůbec.
Měl jsi někdy pocit, že kdybys byl hetero, bylo by to v rodině lepší?
B16: Já jsem nad tím nikdy takhle nepřemejšlel. Jak to je, tak to je.
Šel na tebe někdo s tím, že to třeba není pravda? Ať to zkusíš nejdřív s holkou?
B17: No hlavně rodiče si mysleli, že se to dá změnit. Chtěli abych si našel jinou holku, že Andrea asi nebyla ta pravá. Je to tak pořád? B18: Teď už o tom nemluví, myslím, že jim něco řekla ségra. Ta se tě teda zastávala? B19: My jsme byli se ségoru vždycky v pohodě. Neteře mám rád, jezdím za nima, když mám čas. Takže když sem jí to řek, tak jo. Starala se a mluvila s našima, protože ona taky ví, jaký jsou. Jaký jsou? B20: Jsou staší a mají rádi to svoje, to co znají a tohle prostě nezapadalo. Asi nevěděli, co si s tím mají počít.
Zkusil jsi to někdy? Sám od sebe nebo s nějakým nátlakem?
B21: Ne po tom vztahu už ne.
Než sis to sám pro sebe pojmenoval, zažíval jsi nějaké deprese? Těžké chvíle, protože bys nevěděl, co s tebou je?
B22: Tak deska už se o tom všude mluví, tak nejsem blbej, sem to poznal, že je to jiný.
Jak se vidíš dneska? Jsi spokojený tak, jak to je?
B23: Moch bych mít víc peněz. Ne vážně, jsem v pohodě, asi bych nic neměnil.
Byl ti někdo oporou?
B24: Ségra, kolega.
Byl někdo, třeba z kamarádů, kdo by se s tebou kvůli orientaci přestal bavit?
B25: Když se přestali v práci bát, že to na ně zkusím, tak si to sedlo a teď si dělají srandu. Ale v dobrým.
Ví tvoje okolí, že jsi gay? Myslíš i ve škole/ práci? Jak jsi k tomu došel?
B26: V práci
Máš přátele mezi gayi? Vyhledával jsi je? Proč?
B27: Začal sem obrážet bary, když jsem se stěhoval do města do bytu a jasně. Chtěl jsem se vídat s lidma, co jsou na stejný lodi. Zkoušet s nima něco. Chlap- i homouš má svý potřeby.
Co spolužáci/ učitelé/ kolegové? Má na vaše vztahy nějaký vliv to, že jsi gay?
Je něco, co tě na stereotypch o gayích vyloženě štve?
B28: Štve mě taková ta bublina ohledně dětí. Nepřijde mi to fér.
Máš teď přítele? Měl jsi někdy nějakého?
B29: Mám, teď to byl rok.
Potkal tě před nebo po coming outu?

B30: Jo, já měl předtím pár jednorázovek.
Ptal se vás někdy někdo, kdo je ve vztahu muž a kdo žena?
B31: Z těch dobřejch kamarádů, se kterými se vídáme, se zepal skoro každěj.
Myslíte, že se to dá takto říct?
B32: My spolu zatím nežijeme, ale já na to praní a žehlení moc nejsem, takže bych jako ženská nestál za nic.
Podle čeho by se to poznalo?
B33: To nevim.
Jak nad sebou uvažujete vy, z pohledu genderových rolí?
B34: My jsme prostě oba chlapi.
Pomohl ti se se vším vyrovnat/ ty jemu?
Když srovnáš období kdy jsi byl sám a teď když máš přítele, jak ses cítil?
B35: No určitě mít přítele takhle jako teď. Je to prostě jiný, já neumím bejt sám.
Podle čeho sis vybíral, co bylo důležité, abys do vztahu šel?
B36: Líbil se mi.
Přemýšlel jsi nad tím, jak by tvoje vztahy vypadaly za 10 let? Kde bys chtěl být?
B37: Ne, to je moc daleko. Já bych chtěl děti, ale spolu jsme to neprobírali, protože to stejně nejde, tak k čemu.
Cítíš se v něčem ochuzený oproti heterákům?
B38: Mě to tak nepřípadá.
A z druhé strany- je něco, v čem máte oproti heterákům výhody?
B39: S chlapem můžu jít na pivo. Ne no prostě chlap s chlapem si víc rozumí.
Zkus si něco představit. Heterosexuálů jsou na světě 4%, jak by ses k nim choval, jak by ses na ně díval?
B40: Tak já sem to zažil, takže normálně. Já sem měl štěstí na lidi kolem sebe, tak bych se choval taky tak.
Kdybys měl někomu vysvětlit, jak žijí gayové, co je pro ně důležité a jak se k nim má společnost chovat, co bys jim řekl?
B41: Že jsme úplně stejný, nepotřebujeme zvláštní zacházení, jenom proto, že se nám nelíbí ženský.
Už jsme skoro u konce, hodně jsem se toho dozvěděla. Pro úplnost pohledu do tvé situace bych ráda věděla ještě něco. Kdybych začala větu Já jsem...a chtěla bych abys ji dokončil. Samozřejmě z tvého pohledu.
B42: Gay.

Příloha 7

Rozhovor CYRIL 26 let
J: Kolik je vám let?
C1: Teď je mi 26. Čerstvě.
Žijete s rodiči nebo sám?
2: Žiju s přítelem.
Máte sourozence?
3: Mám bráchu, mladšího o dva roky.

Můžeme jít otevřeně k věci?
4: Beze všeho.
Když jste si uvědomil, že jste gay, jak vám bylo?
5: Nevím, jestli se dá říct uvědomil. Vždycky jsem to věděl.
Kdy to přibližně bylo?
Jaká událost byla rozhodující?
6: Tak víš, že tancuju a chtěl jsem tancovat už na základce. Spolužáci jako kluci spolužáci měli narážky, jako že to je pro buzny. A znáš mě, že si nenechám nic líbit, takže sem říkal jako no a co? I kdyby?
Napadlo vás, že to zkusíte potlačit? Nebo to byla úleva vědět, mít jasno?
C7: To vůbec ne, já jsem byl se sebou spokojenej, nechtěl sem se nějak měnit. Zají-má mě oblečení, baví mě móda a v čim sem byl starší tím měto bavilo víc. Hlavě když se mi začli líbit kluci- jako zajímat se o ně.
Jak dlouho trvalo, než jste to někomu řekl?
8: No vyloženě jsem to nikomu neříkal, dokad' sem neměl kluka. Brácha to věděl a kámošky z taneční skupiny taky. To mi bylo asi 16. Ale naši zatím ne. Nikdy se neptali, a já jim to říkat nechtěl. Oni umí dost prudit.
Komu? Jakou reakci jste dostal?
9: Brácha byl trochu mimo, ale před našima mě kryl.
Jaký názor na homosexuály převažuje mezi lidmi, se kterými se stýkáte, se kterými jste vyrostl? Ptám se pro představu, s čím jste do toho šel.
10: Táta je nesnáší, pro něj jsou to úchylové, proto jsem to taky neříkal.
Co na to říkali rodiče?
11: Je to těžký na to vzpomínat ikdyž je to teď už dobrý. Chceš přestávku? 12: Ne, to zvládnou. Když se mě zeptali s kým to furt chodim ven a jestli to s tím kamarád-stvím moc nepřeháníme, řek sem jim, že to není jenom kamarád. Táta vyletěl, jestli si jako dělám srandu. Když sem řek že ne, dostal sem dělo, máma ho brzdila. Takhle sem ho nikdy neviděl. Jako kluci jsme párkrát dostali na zadek, ale přes pusy nikdy. Řekli mi, že s tím okamžitě přestanu a začnu se chovat normálně. Jako by to šlo. A co ty na to? 13: No že ne. Pak mě vyrazili z domu. Vyrazili z domu? Jako vážně vy-hnali? 14: Mamka se mě zastávala, že prej si to rozmyslim, jenže to nešlo. Já taky ztratil nervy. Když mi začali zakazovat přitele, tak jsem řek, že tam nebudu. Bylo mi 18, příteli 27 a měl svůj byt. Sbalil jsem se a šel k němu. To muselo být strašně těž-ký. 15: Já byl strašně nasranej, že to vůbec nechápou a budou mi kázat a oni taky. Co na to brácha? 16: Ten to prej čekal. Já sem totiž dost po tátovi, horká hlava. On mýho přitele znal a věděl, kde budu, tak jsme si řekli čau s tím, že mi dá vědět, až to tu bude lepší. A co peníze? Nebál ses, že nebudeš mít nic? 17: Jak si chtěl žít? No ten můj přítel má hotel a hospodu, takže sem se nebál, že nebudu mít kam jít.
Zmínili se, že už to třeba tušili? Jestli ano, z čeho?
18 : V tej situaci ne a pak jsme se spolu nebavili skoro dva měsíce. Když nepočítám telefony, jestli už mám rozum.
Měl jsi někdy pocit, že kdybys byl hetero, bylo by to v rodině lepší?
19: To je jasný, ale já heterák nikdy nebyl a ani bych nechtěl. Nechápal jsem, co se změnilo, když sem to řek. Byl jsem přece pořád stejnej.
Šel na tebe někdo s tím, že to třeba není pravda? Ať to zkusíš nejdřív s holkou?

20: Pár lidí se mě ptalo, jestli sem to s holkou někdy zkusil, ale že by mě k tomu někdo přemlouval to ne.
Zkusil jsi to někdy? Sám od sebe nebo s nějakým nátlakem?
21: Ne ježiš ne. Možná z prdele bych to zkusil, ale na tvrdo rozhodně ne.
Než sis to sám pro sebe pojmenoval, zažíval jsi nějaké deprese? Těžké chvíle, protože bys nevěděl, co s tebou je?
22: Depku jsem měl z našich, ne ze sebe. Byli zabeďněný, mimozemšťani. Ty vole dyť mě znají odjakživa a najednou aha- kdo si? A to tě trápilo? 23: Jako nebudu se nikoho doprošovat ani našich. Takovej prostě sem a takovej budu.
Jak se vidíš dneska? Jsi spokojený tak, jak to je?
24: Dodělal jsem si maturitu, mám krásnej byt, psa, krásnýho chlapa, co se o mě stará, můžu tancovat. Nic mi nechybí.
Byl ti někdo oporou?
25: Jo ten tehdejší přítel. Měl to za sebou a hodně mě držel, docela mi i pomoch s našima. V čem? 26: Jako abych to nechal vychladnout, neházal je přes palubu a tak. Ne že bych byl spratek, co zdrhnu z domu, ale nechtěl sem se tam vrátit, když mě viděli jako cizího eště nejlíp úchyla. To bych nedal.
Byl někdo, třeba z kamarádů, kdo by se s tebou kvůli orientaci přestal bavit?
27: Kamarádi co sem měl ne, ty mě takovýho znali, nikdy sem si na nic nehrál, ale pár kluků potom- takový macho týpci- si mysleli, že sem něco míň. Ale to se snadno srovnalo. Jak? 28: Jako mě nikdo sr-t na hlavu nebude, určitě ne nějakej osumnáctiletej blbeček, co doma kouká na porno a mě bude něco vysvětlovat? Jel sem si svoje a když bylo potřeba, já mám pusy prořízlou dobře. Byli to teda i mlaší než ty? 29: No já jsem střední na rok přerušil, ve třetáku, takže moje třída už byla po maturitě a šel sem mezi cucáky. S holkama si rozumím vždycky, byly tam dvě takový drštičky, moje krevní skupina, tak se to dalo v klidu.
Ví tvoje okolí, že jsi gay? Myslím i ve škole/ práci? Jak jsi k tomu došel?
30: Asi všichni, já sem na to pyšnej.
Máš přátele mezi gayi? Vyhledával jsi je? Proč?
31: Díky tomu příteli spoustu. Měl spoustu kontaktů, jezdili jsme pařit do různých klubů a seznamoval mě se svějma kámošema.
Co spolužáci/ učitelé/ kolegové? Má na vaše vztahy nějaký vliv to, že jsi gay?
32: Na střední se přede mnou holky svlíkali, chtěli upravovat vlasy a malovat a tak. To děláš rád? 33: Rád vypadám dobře, ne že bych si maloval holčičí ksicht, ale beďara si zamaskovat umim. Vlasy, hadry to k tomu patří. Sem tanečník, koukám se na sebe pořád.
Je něco, co tě na stereotypech o gayích vyloženě štve?
34: Stereotypy jdou mimo mě a když někdo mele sra-ky, něco mu řeknu. Nemá mě pak co štvát.
Máš teď přátele? Měl jsi někdy nějakého?
35: O těch jsme se bavili, ale ty to potřebuješ nějak pohromadě co? Kdyby ti to nevadilo. 36: Prvního kluka jsem měl jako vztah ne ochmatávačky v 16 a to byl ten, co jsem u něj byl, když se to naši dozvěděli. Pak pauza, užívání. A teď mám přátele čtyři roky.
Potkal tě před nebo po coming outu?
Ptal se vás někdy někdo, kdo je ve vztahu muž a kdo žena?

37: U nás jsem ženuška já. My si tak i někdy říkáme. Chci aby mě chlap rozmazloval.
Myslíte, že se to dá takto říct?
Podle čeho by se to poznalo?
38: Je to v povaze, gay to vždycky pozná.
Jak nad sebou uvažujete vy, z pohledu genderových rolí?
Pomohl ti se se vším vyrovnat/ ty jemu?
Když srovnáš období kdy jsi byl sám a teď když máš přítele, jak ses cítil?
39: Oboje mělo svý. Já bych nic nepřeskočil, když jsem si chtěl užívat, bylo to super a když mám teď vážnej vztah, už jsem vyřáďenej.
Podle čeho sis vybíral, co bylo důležité, abys do vztahu šel?
Přemýšlel jsi nad tím, jak by tvoje vztahy vypadaly za 10 let? Kde bys chtěl být?
40: Chtěli bysme děti. Dost o tom mluvíme. V létě se budeme brát.. Gratuluju, to máte za chvílku. 41: Ani mi o tom nemluv, teď děláme vejslužky a plánujem rozlučky..mrtě toho ještě, ale je to skvělý, já si to užívám.
Cítíš se v něčem ochuzený oproti heterákům?
42: Určitě v tej rodině. My si nemůžem jentak říct, začnem to zkoušet a mít dítě. A já s dětma pracuju, ty vole..kolik je rodičů, co na ty děti kašlou, nevěnujou se jim ani je třeba nechtěj. Kolik dětí je v kojeňákách a budou žít po ústavech, protože gayové nemůžou adoptovat. Já bych to dítě zbožňoval, zajistili by sme ho, dali mu všechno a stát nám to nedovolí. A tímhle zákazem netrpíme jenom my, ale i ty děti, který by mohli mít rodinu a budou mít jenom tetu na směny. Tohle mě vždycky tak sebere ty vole. To je v pořádku, jsem ráda, že o tom mluvíš takhle otevřeně a děkuju ti za to.
A z druhé strany- je něco, v čem máte oproti heterákům výhody?
otázku jsem vypustila vzhledem k emočnímu vypětí respondenta z předchozí otázky.
Zkus si něco představit. Heterosexuálů jsou na světě 4%, jak by ses k nim choval, jak by ses na ně díval?
43: Nezakazoval bych jim starat se o děti, o který se nikdo starat nechce. Měli by se stydět, že takovej dětem berou šanci mít domov. A proč? Protože jsme teplí? Můžeme je snad nějak nakazit? Nebo jim nedáme vzor? Někdy se o tom takhle mluví, že by těm dětem chyběl ženský vzor. 44: Dobře, ženská nikdy nebudu, ale když nechaj děti feťače nebo ženský, co se o ně vůbec nestará, je to lepší vzor než dva milující tátové? Tak kde to sme.
Kdybys měl někomu vysvětlit, jak žijí gayové, co je pro ně důležité a jak se k nim má společnost chovat, co bys jim řekl?
vypuštěno
Už jsme skoro u konce, hodně jsem se toho dozvěděla. Pro úplnost pohledu do tvój situace bych ráda věděla ještě něco. Kdybych začala větu Já jsem...a chtěla bych abys ji dokončil. Samozřejmě z tvého pohledu.
45: Já jsem já. Jsem Cyril.

Příloha 8

Rozhovor DAVID 34 let
J: Kolik je vám let?
1: Je mi čtyřiatřicet
Žijete s rodiči nebo sám?
D2: Podle toho kolik mi je, už by bylo špatný, kdybych nežil sám. Mám svůj byt.
Máte sourozence?
D3: Mám dva. Ségru a bratra.
Můžeme jít otevřeně k věci?
D4: Jestli otevřeně, to zjistíme.
Když jste si uvědomil, že jste gay, jak vám bylo?
D5: Je to složitá situace. Člověk hodně přemýšlí, nechce se mu nic moc měnit, ale je to potřeba, takže i celkově vyčerpání.
Kdy to přibližně bylo?
D6: Když jsem začal trochu fungovat jako kluk, do té doby to byli všechno prostě kámoši v šatně. V šatně? Ano, já jsem od mala hrál fotbal, do teďka hraju, sice nízkou soutěž, ale pořád mě to baví. V tu dobu to teda asi muselo být těžké. Myslím mezi tolika klukama. D7: No asi vás napadly sprchy a tak co? Je to hloupý, ale ano. Schovávat se s nehodama, že jo, dávat pořád bacha, abych se netvářil nějak blbě. Viděl jste spoluhráče jinak? Bylo to poznat? Nebo sám na sobě jste to pozoroval? D8: Tohle bude naprosto anonymní, že? Ano, tak jak jsme o tom mluvili. Žádná jména, názvy ani místa. D: Dobře, říkám to vám, protože si myslím, že by se o tom mělo psát, ale chápete... Naprosto, mluvili jsme před tím o ochraně osobních údajů a to samozřejmě všechno platí, stejně tak to, že je to dobrovolné, pokud budete chtít skončit, ta možnost tu je. Chcete se k tomu vrátit? Ještě to víc probat? D9: Ne to není třeba, jenom se ujišťuju, tak zpátky k pubertě. Chodil jsem radši na tréninky, koukal jsem, jak kdo vypadá a tak.
Jaká událost byla rozhodující?
D10:Poznal jsem se přes fotbal s jedním klukem, ten dělal atletiku a pořád na mě tak koukal. Vlastně jsem si nejdřív myslel, že na něco přišel, že si třeba něčeho všimnul. Pak jsme se nějak dali do řeči a on se mě zeptal, jestli jsme na stejný vlně nebo něco v tom smyslu. A vy jste mu to řekl? D11: Nejdřív ne, taky si ze mě mohl dělat srandu a prasklo by to všechno. Co změnilo váš názor? D12: Víc za mnou chodil, chtěl si povídat, běhat se mnou a za čas mi zkusil dát pusy. Pak už jsem věděl, že nic nehraje, ale nikam dál to nepokračovalo, byli jsme ještě děti.
Napadlo vás, že to zkusíte potlačit? Nebo to byla úleva vědět, mít jasno?
D13:No jéje, pořád jsem to měl v plánu, že si toho prostě nebudu všímat.
Jak dlouho trvalo, než jste to někomu řekl?
D14: To už si nevzpomínám přesně, jak dlouho mě uháněl, ale pak jsme si dávali velkýho mazyla a stejně to netrvalo dlouho, já šel ve čtrnácti na intr, takže celkově kolem dvou, třech měsíců. A nikomu dalšímu jste se nesvěřil? D:15 Ne, nebylo proč.
Komu? Jakou reakci jste dostal?

Jaký názor na homosexuály převažuje mezi lidmi, se kterými se stýkáte, se kterými jste vyrostli? Ptám se pro představu, s čím jste do toho šel.
D16: Já jsem z vesnice, tam je to naprosto tabu.
Co na to říkali rodiče?
D17: Rodiče to neví a neplánuju jim to někdy říct. Proč? Právě protože je to tabu. Jak na vsi, tak u rodičů. Myslíte, že by to nepřijali? Ani po nějaké době? D18: Já bych jim tohle nikdy neudělal, prostě mají syna, kterýho žádná ženská neoblbla, má skvělou práci a byt ve městě a s tím i umřou. Takže žijou s tím, že pro vás žádná nebyla dost dobrá a tak jim to vyhovuje? D19: Tak skoro každá matka má ten pocit, že její synáček má vždycky na víc, než si přivede. Tohle tak mají asi i kvůli bratrovi. Jeho ženu nikdy moc neschvalovali, takže podle nich jsem na tom určitě líp. A ještě mají vnoučata od obou, takže já jsem z obliga.
Zmínili se, že už to třeba tušili? Jestli ano, z čeho?
Měl jsi někdy pocit, že kdybys byl hetero, bylo by to v rodině lepší?
D20: Ta situace je taková, jaká je a funguje to, takže já bych nic neměnil.
Šel na tebe někdo s tím, že to třeba není pravda? Ať to zkusíš nejdřív s holkou?
D21: Ne, sám jsem to zkusil, tak nějak potichu, kdyby to nešlo. Nic vážného. Výsledek se nabízí, že jo, takže pak už jsem to neudělal.
Zkusil jsi to někdy? Sám od sebe nebo s nějakým nátlakem?
Než sis to sám pro sebe pojmenoval, zažíval jsi nějaké deprese? Těžké chvíle, protože bys nevěděl, co s tebou je?
D22: Asi bych deprese měl, kdybych nemohl odjíždět na intr. Tam jsem se moc přetvařovat nemusel. Víc lidí, míň pozornosti.
Jak se vidíš dneska? Jsi spokojený tak, jak to je?
Byl ti někdo oporou?
D23: Já bych to v té době nikomu nevykládal, to je nikomu to něříkej a ví to půl vesnice. Bylo mi dobře, když to nikdo nevěděl.
Byl někdo, třeba z kamarádů, kdo by se s tebou kvůli orientaci přestal bavit?
Ví tvoje okolí, že jsi gay? Myslím i ve škole/ práci? Jak jsi k tomu došel?
D24: V práci jo, ten nejužší kruh a tam nejsem jedinej, takže to nikdo nikde nevykládá. A nikde jinde ne. Máme s přítelem svoje známé. Takhle, je mi kolik mi je a nebojím se, že by se to doneslo k rodičům. To jsou jediní dva lidi, před kterými to chci tajit. Jinak se nebráním o tom mluvit ani mi to nějak není proti srsti. Abysme si rozuměli.
Máš přátele mezi gayi? Vyhledával jsi je? Proč?
D25: Máme s přítelem svoje známé. Nikoho jsem nevyhledával, spíš jsem se seznamoval a občas se stalo, že jsme o sobě zjistili tohle, ale to je jenom další rozměr, bavíme se samozřejmě i s heteroseuálními páry.
Co spolužáci/ učitelé/ kolegové? Má na vaše vztahy nějaký vliv to, že jsi gay?

D26: To určitě ne. Můžete to nějak rozvinout? D27: Město je něco jiného a to jsem věděl, když jsem se sem stěhoval. Tady to je prostě normální, nikdo se nad tím nepozastaví a já už mám trochu věk na to, aby se po mně kvůli orientaci někdo vozil. Takže je to prostředím? Myslím, že jste říkal víc lidí, míň pozornosti? D28: To určitě a taky je jiná doba, když to sleduju, dneska se s tím nikdo netají a proč taky. svět je plnej exotů, tak proč by někdo řešil gaye.
Je něco, co tě na stereotypch o gayích vyloženě štve?
D29: Ani ne, jediné možná to, že bysme měli být dámičky. To je k smíchu. Vypadám snad jako slečinka? To rozhodně ne.
Máš/ máte teď přítele? Měl jsi někdy nějakého?
D30: Jo jo, jsme spolu kolem tří let.
Potkal tě před nebo po coming outu?
Ptal se vás někdy někdo, kdo je ve vztahu muž a kdo žena?
D31: No to ne, slyšel jsem to někoho říkat, ale nás se nikdo neptal.
Myslíte, že se to dá takto říct?
D32: Asi někdy jo, znám páry kde je to vyloženě vidět, jako že vás to napadne, ale u všech určitě ne.
Podle čeho by se to poznalo?
D33: Je to vidět podle chování, trochu i stylu, někdo je takovej víc- jak bych to řekl- vymazlenej? Jemnější?
Jak nad sebou uvažujete vy, z pohledu genderových rolí?
D34: Jak jsem říkal, nás se nikdo neptá, protože to se tak u nás nedá říct. Ani nikdy předtím se mi to nezdálo nebo nenapadlo mě to. My jsme oba muži se vším všudy, je to dost vyvážený. Asi i tím, jak jsme oba žili i sami, umíme se o sebe postarat se vším všudy, tak to po sestěhování šlo nějak napůl.
Pomohl ti se se vším vyrovnat/ ty jemu?
Když srovnáte období kdy jste byl sám a teď když máte přítele, jak jste se cítil?
D35: Ve dvou se to lépe táhne, podle mě to platí u nás i heterosexuálů.
Podle čeho jste si vybíral, co bylo důležité, abyste do vztahu šel?
D36: Já už jsem pár delších vztahů měl a věděl jsem, co od vztahu čekám, takže nějak přirozeně jak to sedělo.
Přemýšlel jste nad tím, jak by tvoje vztahy vypadaly za 10 let? Kde bys chtěl být?
D37: Myslím, že se toho už moc nezmění, samozřejmě koníčky, ale já doufám, že se to bude spíš prohlubovat než měnit.
Cítíte se v něčem ochuzený oproti heterákům?
D38: Znáám páry co hodně řeší děti, ale to se mě netýká. Jsem realista. Nešlo by to i kdybych chtěl, ale já to opravdu k životu nějak nepotřebuju. A co ohledně rodičů?
D39: Víte co, to taky ne, protože brýcha má manželku a užil si s našima mnohem víc, než já. Mě nikdo do života nekecá.
A z druhé strany- je něco, v čem máte oproti heterákům výhody?
D40: Já jsem heterák nikdy nebyl, tak nemůžu soudit.
Zkuste si něco představit. Heterosexuálů jsou na světě 4%, jak by ses k nim choval, jak by ses na ně díval?

D41: Kdyby se chovali jako my, tak úplně normálně. **Co znamená jako vy? D: 42** Prostě jako normální slušní lidi. Je menšina a menšina. Skupina gayů a skupina cikánů se naprosto nedá srovnat. My jako obecně neděláme žádný nezákonný věci, nikam se nemícháme, samozřejmě neznám každého gaye v Republice, ale jako menšina nejsme ty, který dělají problémy.

Kdybys měl někomu vysvětlit, jak žijí gayové, co je pro ně důležité a jak se k nim má společnost chovat, co bys jim řekl?

D43: Kdybyste se mě ptala před patnácti lety, to jsem byl ještě takový našťvaný, že si vůbec musíme vydobít nějaká práva, jako bychom byli něco míň, ale dneska, když je to takový uklidněný, bych asi nic od plic neměl.

Už jsme skoro u konce, hodně jsem se toho dozvěděla. Pro úplnost pohledu do tvé situace bych ráda věděla ještě něco. Kdybys začala větu Já jsem...a chtěla bych abys ji dokončil. Samozřejmě z tvého pohledu.

D44: Tak to nevím, na to bych asi neuměl odpovědět. **Je to o tom vystihnout pro vás důležitou věc, která vás vystihuje. Chcete to zkusit? Nebo vás opravdu nic nenapadne? D45:** Asi ne, nejde to tak shrnout.